

EIROPAS SAVIENĪBAS
TIESA

GADA APSKATS

2019. GADA ZIŅOJUMS

Eiropas Savienības Tiesa
ir Savienības tiesību
ievērošanas garants.

GADA
APSKATS

2019. gada ziņojums

Eiropas Savienības Tiesa ir viena no septiņām Eiropas Savienības iestādēm.

Kā Savienības tiesu varas īstenotājai tai ir uzdevums nodrošināt Eiropas tiesību ievērošanu, gādājot par Līgumu vienveidīgu interpretāciju un piemērošanu.

Šī iestāde veicina Savienības vērtību saglabāšanu un ar savu judikatūru līdzdarbojas Eiropas celsmē.

Eiropas Savienības Tiesu veido divas tiesas – Tiesa un Eiropas Savienības Vispārējā tiesa.

Satura rādītājs

Priekšsēdētāja priekšvārds	5
1 2019. gads īsumā	
A Gads attēlos	8
B Gads skaitļos	24
2 Tiesvedības darbība	
A Atskats uz gada nozīmīgākajiem spriedumiem	32
B Galvenie skaitliskie rādītāji par tiesvedības darbību.....	53
3 Atvērtības un pieredzes apmaiņas gads	
A Nozīmīgi pasākumi	62
B Galvenie skaitliskie rādītāji	70
4 Eiropas justīcijai kalpojoša administrācija	
A Pastāvīgi efektivitātes meklējumi	74
B Tiesa paplašina savu klātbūtni sociālajos tīklos	76
C Videi draudzīga iestāde	78
5 Skats nākotnē	81
6 Palieliet kopā ar mums!	85

“Ārkārtas situācija klimata jomā, migrācijas krīze, bažas par brīvības, demokrātijas un tiesiskuma vērtību ievērošanu... tik daudzi ir temati, uz kuriem arī tiesas spriešanas jomā ir vajadzīgas piemērotas atbildes – tādas, kuras atbilstu Eiropas projekta mērķiem.”

Koen Lenaerts

Eiropas Savienības
Tiesas priekšsēdētājs

PRIEKŠSĒDĒTĀJA PRIEKŠVārds

2019. gads Eiropas Savienības Tiesai bija gadadienu un lielu pārmaiņu gads: desmitā gadskārta kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā, ar kuru Eiropas Savienības Pamattiesību hartai tika piešķirts primāro tiesību spēks, Eiropas Savienības "lielās paplašināšanās" piecpadsmitā gadskārta, Eiropas Savienības Vispārējās tiesas izveidošanas trīsdesmitā gadskārta un it īpaši Savienības tiesu sistēmas struktūras reformas pabeigšana, ar kuru tiesnešu skaits no katras dalībvalsts Vispārējā tiesā palielināts līdz diviem.

2019. gada 19. septembrī bija priecīgs notikums: trešā torņa atklāšana, svinot Tiesas Pils piektās paplašināšanās nobeigumu, kas pirmo reizi divdesmit gadu laikā ļāva visu iestādes personālu pulcēt zem viena jumta.

Es priecājos arī par mūsu iestādes atvēršanu plašākai sabiedrībai, ko apliecina nepieredzēti veiksmīgā atvērto durvju diena, Eiropas Savienības tiesu tīkla padziļināšana un iestādes tīmekļvietnes papildināšana, iekļaujot tajā dalībvalstu tiesu iesniegtos lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, proti, to tulkojumus visās pieejamās valodās, kā arī mūsu Pētniecības un dokumentācijas direkcijas sagatavotās piezīmes un pētījumus.

Statistiski 2019. gads bija neparasts daudzējādā ziņā. Abu tiesu pabeigto lietu kopskaits (1739) tuvojās 2018. gada vēsturiskajam līmenim. Tiesa no savas puses noslēdza rekordlielu lietu skaitu (865 lietas 2019. gadā pret 760 lietām 2018. gadā). Kopējais ierosināto lietu skaits (1905) ir līdz šim vēl nesasniegts līmenis. Starp šīm lietām jāatzīmē iesniegto prejudiciālā nolēmuma lūgumu lietu rekordskaits (641), kas apliecina nacionālo tiesu pieaugošo uzticību Savienības tiesu sistēmai. Atzīmēsim arī to, ka 2019. gada 1. maijā dienasgaismu ieraudzīja konkrētu apelācijas sūdzību iepriekšējās pieļaujamības atzīšanas mehānisms. Tas ļaus Tiesai labāk izmantot savus resursus lietas dalībnieku interesēs.

Šī 2019. gada apskata lapās lasītājs uzzinās arī par abu tiesu pieliktajām pūlēm, lai samazinātu lietu iztiesāšanas vidējo ilgumu (15,6 mēneši 2019. gadā pret 18 mēnešiem 2018. gadā), nenogurstoši tiecoties pēc efektīvas un kvalitatīvas tiesas.

Visbeidzot neaizmirsīsim, ka 2019. gads Eiropas Savienībai ir bijis notikumiem pilns. Ārkārtas situācija klimata jomā, migrācijas krīze, bažas par brīvības, demokrātijas un tiesiskuma vērtību ievērošanu... tik daudzi ir temati, uz kuriem arī tiesas spriešanas jomā ir vajadzīgas piemērotas atbildes – tādas, kuras atbilstu Eiropas projekta mērķiem un kurām arī turpmāk būs tieša ietekme uz Tiesā un Vispārējā tiesā ierosinātajām lietām.

Tas viss parāda šo tiesu centrālo lomu, lai virzītu uz priekšu tiesisku Savienību un tās pamatā esošās fundamentālās vērtības.

Sun

Mon

Wed

Thu

Fri

Sat

29

30

2

3

4

5

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

19

20

21

22

23

24

28

29

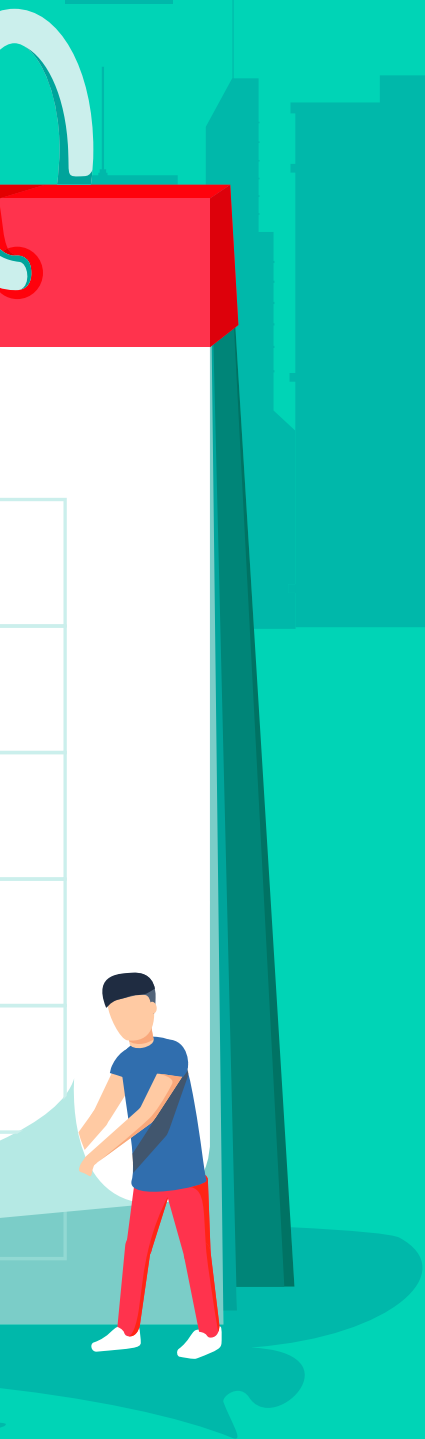
30

31

2019. GADS ĪSUMĀ

A | GADS ATTĒLOS

Janvāris

22. JANVĀRIS

Spriedums *Cresco Investigation*

Apmaksātas brīvdienas piešķiršana Lielajā Piektdienā tikai tiem darba ņēmējiem, kas pieder pie kādas baznīcas, ir **diskriminācija reliģijas dēļ**, kas ir aizliegta Savienības tiesībās ([C-193/17](#)).

► (Skat. 40. lpp.)

Februāris

6. FEBRUĀRIS

Amatā stājas jauns Tiesas ģenerālvokāts

Priit Pikamäe (Igaunija) ir iecelts par ģenerālvokātu, aizstājot ģenerālvokātu *Nils Wahl* (Zviedrija).

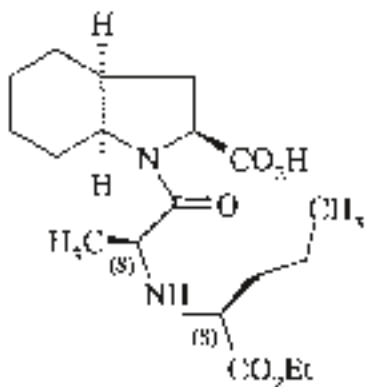

11. FEBRUĀRIS

Balvas *Puñetas de Plata* pasniegšana

Tiesai tiek piešķirta Spānijas juridiskās preses asociācijas (*ACIJUR*) sudraba balva. Šī balva ik gadu tiek piešķirta personām vai institūcijām, kuras izceļas ar savu **darbību justīcijas labā**.

Marts

7. MARTS

Spriedums *Tweedale*

Vispārējā tiesa atceļ Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) lēmumus, ar kuriem tika atteikta piekļuve toksiskuma un kancerogēnuma pētījumiem par aktīvo vielu **glifosātu**. Sabiedrībai ir jāspēj piekļūt informācijai, kas attiecas uz aktīvās vielas emisiju vidē sekām, kuras saistītas ar šīs vielas potenciāli toksisko un kancerogēno dabu ([T-716/14](#) un [T-329/17](#)).

20. MARTS

Amatā stājas divi jauni tiesneši

Andreas Kumin (Austrija) tiek apstiprināts Tiesas tiesneša amatā, aizstājot *Maria Berger*. Vispārējās tiesas reformas ietvaros **Ramona Frenco** (Malta) ir apstiprināta Vispārējās tiesas tiesneses amatā.

29. MARTS

Lietas *Constantin Film/YouTube* un *Google* iesniegšana Tiesā

Vācijas Federālā augstākā tiesa (*Bundesgerichtshof*) jautā, vai uzņēmumam *YouTube* (*Google*) var likt sniegt to lietotāju **telefona numurus, e-pasta adreses un IP adreses**, kuri augšupielādējuši filmas, **pārkāpjot autortiesības** ([C-264/19](#)).

Aprīlis

8. APRĪLIS

Starptautiskās Tiesas apmeklējums Tiesā

Tiesā tika uzņemta Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) galvenās tiesu iestādes – Starptautiskās Tiesas (ICJ) – delegācija. Diskusijas skāra **starptautisko tiesību atbildības** sadalījumu starp Savienību un tās dalībvalstīm jomās, kurās ir piemērojamas Savienības tiesības.

30. APRĪLIS

Atzinums *CETA*

Brīvās tirdzniecības nolīguma starp Eiropas Savienību un Kanādu (*CETA*) mehānisms ieguldītāju un valstu ieguldījumu strīdu izšķiršanai ir saderīgs ar Savienības tiesībām ([Atzinums 1/17](#)).

Maijs

1. MAIJS

Jauna apelācijas sūdzību pieļaujamības procedūra

Rūpējoties par pareizu tiesvedību, apelācijas sūdzības par Vispārējās tiesas spriedumiem, kas attiecas uz lietām, kurās **neatkarīga apelācijas padome ir veikusi iepriekšēju pārbaudi**, tiks virzītas ar iepriekšējas pieļaujamības procedūru.

► (Skat. 5. lpp.)

14. MAIJS

Spriedums CCOO

Dalībvalstīm ir jānosaka darba devējiem pienākums ieviest objektīvu, uzticamu un pieejamu sistēmu, kas ļautu **uzskaitīt** katra darbinieka **nostrādāto ikdienas darba laika ilgumu** ([C-55/18](#)).

► (Skat. 41. lpp.)

14. MAIJS

Spriedums Neymar

“**NEYMAR**” preču zīmes **reģistrācija no privātpersonas puses** nav spēkā, jo šī privātpersona ir rīkojusies ļaunticīgi, iesniedzot preču zīmes reģistrācijas pieteikumu, kaut arī zināja par Brazīlijas spēlētāju, uzlecošo futbola zvaigzni ar starptautiski atzītu talantu ([T-795/17](#)).

► (Skat. 45. lpp.)

23. MAIJS

Spriedums Frank Steinhoff u.c./ECB

Vispārējā tiesa noraida **prasību par zaudējumu atlīdzību pret Eiropas Centrālo banku (ECB)**, kuru iesniedza privātie ieguldītāji, kuri cietuši zaudējumus Grieķijas valsts parāda restrukturizācijas dēļ 2012. gadā, veicot Grieķijas valsts izdoto vai galvoto parāda vērtspapīru apmaiņu pret jauniem parāda vērtspapīriem. Šis pasākums nav pārmērīgs un nepieļaujams šo ieguldītāju īpašumtiesību pārkāpums, pat ja viņi tam nebija piekrituši ([T-107/17](#)).

14. JŪNIJS

Apalā galda diskusija "Tiesnesis un konkurences tiesības"

Vispārējās tiesas rīkotās diskusijas attiecās uz dažādu konkurences **tiesību tiesu kontroles sistēmu** izvērtējumu.

► (Skat. 63. lpp.)

19. JŪNIJS

Spriedums *adidas*

Eiropas Savienības preču zīme, kuras turētāja ir uzņēmums *adidas* un kuru veido trīs paralēlas svītras, izvietotas jebkurā virzienā, ir **spēkā neesoša**, jo šī preču zīme visā Savienības teritorijā nav ieguvusi atšķirtspēju izmantošanas rezultātā ([T-307/17](#)).

► (Skat. 46. lpp.)

24. JŪNIJS

Spriedums Komisija/ Polija

Polijas tiesību normas par **Augstākās tiesas tiesnešu pensionēšanās vecuma samazināšanu** ir pretrunā tiesiskuma principam un pārkāpj tiesnešu neatceļamības un neatkarības principus ([C-619/18](#)).

► (Skat. 36. lpp.)

8. JŪLIJS

Spriedums Komisija/ Beļģija

Beļģijai ir jāmaksā kavējuma nauda 5000 EUR par dienu, jo tā nepaziņoja Komisijai ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu direktīvas transponēšanas pasākumus. Tā ir pirmā finansiālu sankciju piemērošana par **nolaidību paziņošanā par kādas direktīvas transponēšanas pasākumiem** valsts tiesībās ([C-543/17](#)).

9. JŪLIJS

Atzinuma pieprasījums saistībā ar Stambulas konvenciju

Eiropas Parlaments prasa, vai priekšlikumi saistībā ar **Eiropas Savienības pievienošanos Eiropas Padomes Konvencijai par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu** ir saderīgi ar Līgumiem ([Atzinums 1/19](#)).

10. JŪLIJS

Spriedums Amazon

Amazon ir pienākums nodrošināt lietotājam **saziņas līdzekli, kas viņam ļautu ātri un efektīvi sazināties ar Amazon** ([C-649/17](#)).

► (Skat. 43. lpp.)

11. JŪLIJS

Spriedums Bisfenols A

Ir apstiprināts, ka bisfenols A tiek iekļauts *REACH* sarakstā kā **viela, kas rada ļoti lielas bažas sakarā ar** tās toksiskumu cilvēku reproduktīvajai funkcijai. Šo regulu pieņēma Eiropas Savienība, lai labāk aizsargātu cilvēku veselību un vidi pret riskiem, kas saistīti ar ķīmiskām vielām ([T-185/17](#)).

► (Skat. 33. lpp.)

Septembris

19. SEPTEBRIS

Trešā torņa atklāšana

Jauno torņi atklāja priekšsēdētājs *Koen Lenaerts*, klātesot Viņa Karaliskajai Augstībai Luksemburgas lielhercogam *Henri* un Luksemburgas ministru prezidentam *Xavier Bettel*. Šis 115 metru augstais tornis ir Luksemburgas **augstākā ēka**.

► (Skat. 64. lpp.)

Skat. YouTube video

24. SEPTEBRIS

Spriedums *Starbucks* un *Fiat Chrysler* ("tax rulings")

Ir atcelts Komisijas lēmums, ar kuru **Nīderlandes** ieviestais nodokļu atbalsta pasākums **par labu Starbucks** ir atzīts par prettiesisku ([T-760/15 un T-636/16](#)).

Turpretim prasības pret Komisijas lēmumu, ar kuru par prettiesisku ir atzīts **Luksemburgas** ieviestais atbalsta pasākums **par labu Fiat Chrysler Finance Europe**, ir noraidītas ([T-755/15 un T-759/15](#)).

► (Skat. 48. lpp.)

25. SEPTEMBRIS

Kolokvijs “Eiropas Savienības Vispārējā tiesa digitālajā laikmetā”

Tiesā notika pasākums, lai atzīmētu Eiropas Savienības Vispārējās tiesas izveidošanas trīsdesmito gadskārtu.

► (Skat. 65. lpp.)

CUVRIA tīmekļvietnē atradīsiet **jubilejas filmu** ar Vispārējās tiesas dibinātāji locekļu intervijām, kā arī [kolokvija dokumentus](#).

Skat. [YouTube video](#)

26. SEPTEMBRIS

Vispārējās tiesas locekļu sastāva daļēja atjaunošana un jaunu tiesas locekļu stāšanās amatā

Vispārējās tiesas **locekļu sastāva daļējas atjaunošanas un tās palielināšanas kontekstā** notiek sastāva izmaiņas.

Tiek apstiprināti: *Tuula Pynnä* (Somija), *Gerhard Hesse* (Austrija), *Mirela Stancu* (Rumānija), *Iko Nömm* (Igaunija), *Laurent Truchot* (Francija), *Johannes Christoph Laitenberger* (Vācija), *Roberto Mastroianni* (Itālija), *José Martín y Pérezde Nanclares* (Spānija), *Ornella Porchia* (Itālija), *Miguel Sampol Pucurull* (Spānija), *Petra Škvařilová-Pelzl* (Čehija), *Gabriele Steinfatt* (Vācija), *Rimvydas Norkus* (Lietuva) un *Tamara Perišin* (Horvātija). Vispārējās tiesas tiesnešu skaits ir **52**.

26. SEPTEMBRIS

Vispārējās tiesas priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka ievēlēšana

Pēc daļējas Vispārējās tiesas locekļu sastāva atjaunošanas **Marc van der Woude** (Nīderlande), kurš bija Vispārējās tiesas priekšsēdētāja vietnieks kopš 2016. gada, no savu biedru vidus tika izraudzīts par Vispārējās tiesas priekšsēdētāju uz triju gadu termiņu. **Savvas Pappasavvas** (Kipra), Vispārējās tiesas tiesnesis kopš 2004. gada, tika ievēlēts par priekšsēdētāja vietnieku – arī uz trīs gadu termiņu.

Oktobris

1. OKTOBRIS

Spriedums *Planet49*

Rūpējoties par personas datu aizsardzību, **sīkdatņu** ievietošana, kuru mērķis ir iegūt informāciju par tīmekļa lietotājiem, nevar tikt veikta bez tīmekļa lietotāju tiešas un aktīvas **piekrišanas** ([C-673/17](#)).

► (Skat. 39. lpp.)

7. OKTOBRIS

Tiesā stājas amatā divi jauni tiesneši

Eiropas Savienības Tiesā notiek svinīga sēde sakarā ar tiesnešu **Niilo Jääskinen**, kurš nomaina *Allan Rosas* (Somija), un **Nils Wahl**, kurš aizstāj *M. Carl Gustav Fernlund* (Zviedrija), zvēresta nodošanu un stāšanos amatā.

19. OKTOBRIS

Atvērto durvju diena

Ar **4825 apmeklētājiem** 2019. gada atvērto durvju diena ir uzskatāma par vēl nepieredzēti izdevušos.

► (Skat. 65. lpp.)

21. OKTOBRIS

Lietas *Wagenknecht*/ Eiropadome iesniegšana Vispārējā tiesā

Čehijas Senāta loceklis apsūdz Eiropadomi, ka tā nav ņēmusi vērā Čehijas ministru prezidenta **interesešu konfliktu** saistībā ar **ES budžeta līdzekļu** piešķiršanu ([T-715/19](#)).

24. OKTOBRIS

Spriedums *Rubik's cube*

Vispārējā tiesa **atzīst par spēkā neesošu preču zīmi**, ko veido slavenā kuba forma. Iemesls: kuba formu nosaka vienīgi tā tehniskā funkcija ([T-601/18](#)).

➤ (Skat. 46. lpp.)

Novembris

8. NOVEMBRIS

Lietas Komisija/ Ungārija iesniegšana Tiesā

Komisija apstrīd Ungārijas likumdošanas pasākumu kopumu, kas saukts par **Stop Soros** un satur automātisku atteikumu to patvēruma meklētāju iesniegtajiem pieteikumiem, kuri ieradušies Ungārijā caur drošu trešo valsti, kā arī paredz kvalificēt kā noziedzīgu nodarījumu **atbalstu, kas sniegts patvēruma meklētājiem**, kuru pieteikums nevar tikt apmierināts ([C-821/19](#)).

19. NOVEMBRIS

Eiropas Savienības tiesu tīkla (RJUE) attīstība

Tiesa atver **brīvu piekļuvi tās tīmekļvietnē** ievietotajiem procesuālajiem un doktrinārajiem dokumentiem, kuri nāk no *RJUE* platformas.

► (Skat. 75. lpp.)

Decembris

1. DECEMBRIS

Lisabonas līguma 10. gadskārta

Juridiski saistošā spēka piešķiršana **Eiropas Savienības Pamattiesību hartai** ir viens no Lisabonas līguma nozīmīgākajiem pienesumiem. Tiesai tas nozīmēja virkni pārmaiņu, piemēram, saistībā ar locekļu iecelšanu un privātpersonu piekļuvi Tiesas instancēm. No otras puses, **tiesvedība par pienākumu neizpildi** tagad ļauj piemērot dalībvalstij finanšu sankcijas, sākot jau ar pirmo spriedumu par pienākumu neizpildi.

3. DECEMBRIS

Seminārs "ES un ANO sankcijas: ES perspektīva"

Vispārējā tiesa uzņem semināru, kuru organizē Eiropas Savienības Padomes Somijas prezidentūra, Eiropas Komisijas Ārpolitikas instrumentu dienests un Eiropas Ārējās darbības dienests, piedaloties Apvienoto Nāciju Tiesībsarga delegācijai.

19. DECEMBRIS

Spriedums *Airbnb*

Francija nevar pieprasīt no *Airbnb*, lai tai būtu profesionāla nekustamo īpašumu aģenta apliecība, **nepaziņojot par šo prasību Komisijai saskaņā ar Direktīvu par elektronisko tirdzniecību (C-390/18).**

19. DECEMBRIS

Spriedums *Niki Luftfahrt*

Aviokompānija ir atbildīga par **pasažierim radītajiem zaudējumiem, kas radušies, apgāžoties krūzītei ar karstu kafiju.** Nav nepieciešams, lai šis negadījums būtu saistīts ar lidojumam raksturīgu risku (C-532/18).

19. DECEMBRIS

Spriedums *Junqueras Vies*

Persona, kas ievēlēta Eiropas Parlamentā, iegūst šīs institūcijas locekļa statusu līdz ar oficiālu rezultātu paziņošanu un kopš šā brīža bauda imunitāti, kas pienākas šim statusam (jo īpaši imunitāti ceļojot, kas ļauj jaunajam deputātam doties uz Parlamentu un piedalīties konstitūtvajā sēdē). Ja valsts tiesa uzskata par vajadzīgu uzturēt ar aizturēšanu saistītu drošības līdzekli šim deputātam, tai pienāktos prasīt Parlamentam šīs imunitātes atcelšanu (C-502/19).

B | GADS SKAITĻOS

Iestāde 2019. gadā

Statistiski 2019. gads ir bijis iezīmīgs divos veidos.

Kopumā **abās tiesās pabeigto lietu skaits** tuvojās pagājušā gada vēsturiskajam līmenim (1739 lietas, salīdzinot ar 1769 lietām 2018. gadā).

Savukārt **abās tiesās iesniegto lietu kopskaits** sasniedza vēl nepieredzētu līmeni, proti, 1905 lietas (salīdzinot ar 1683 lietām 2018. gadā un 1656 lietām 2017. gadā).

Šī darba slodze atspoguļojās arī ikdienā šīm tiesām atbalstu sniedzozo administratīvo dienestu darbā.

LĪDZEKĻI

429 MILJONI EURO 2019. gada budžetā

TIESA

1

TIESNESIS
NO KATRAS
DALĪBVALSTS

11

**GENERĀL-
ĀDVOKĀTI**

**VISPĀRĒJĀ
TIESA**

2

TIESNEŠI

NO KATRAS DALĪBVALSTS (NO 2019. GADA SEPTEMBRA)

2256

**IERĒDŅI UN
DARBĪNIEKI**

1367 = 61 %

889 = 39 %

Atbildīgos administrācijas amatos esošās sieviešu pārstāvības ziņā Tiesa ierindojas virs vidējiem Eiropas iestāžu rādītājiem

Sievietes ieņem:

54 %

no administratoru amatiem

39 %

no vadošiem amatiem (vidējā līmeņa un vadoši amati)

TIESVEDĪBAS GADS

(ABAS TIESAS KOPĀ)

1905

IEROSINĀTAS LIETAS

1739

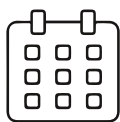
IZSKATĪTAS LIETAS

2500

IZSKATĪŠANĀ ESOŠAS LIETAS

168 286

KANCELEJU REĢISTROS IERAKSTĪTI PROCESUĀLIE DOKUMENTI

VIDĒJAIS TIESVEDĪBAS
ILGUMS:

aptuveni **15,6** mēneši

Tiesa **14,4** mēneši

Vispārējā tiesa **16,9** mēneši

3199

Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī
publicēti **tiesu paziņojumi**

AR E-CURIA IESNIEGTIE PROCESUĀLIE DOKUMENTI PROCENTOS:

Tiesa **80 %**

Vispārējā tiesa **93 %**

Lietojumprogrammas
e-Curia piekļuves
kontu skaits: **6588**

e-Curia ir Eiropas Savienības Tiesas lietojumprogramma. Tā ļauj pušu pārstāvjiem (lietās, kas ierosinātas Tiesā vai Vispārējā tiesā), kā arī valsts tiesām (saistībā ar Tiesā iesniegtajiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu) veikt procesuālo dokumentu apmaiņu ar tiesu kancelejām tikai un vienīgi elektroniskā formā.

(Skat. *YouTube* video)

VALODU DIENESTI

Tiesai kā daudzvalodīgai tiesu iestādei jābūt spējīgai izskatīt lietu, lai arī kādā Savienības oficiālajā valodā tā būtu iesniegta. Pēc tam tā nodrošina savas judikatūras izziņošanu visās šajās valodās.

24 TIESVEDĪBAS VALODAS,
PROTI,

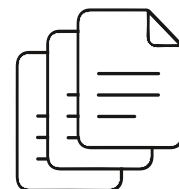
552 VALODU KOMBINĀCIJAS

600 JURISTI LINGVISTI DOKUMENTU
RAKSTVEIDA TULKOŠANAI

Tiesā tulkojumi tiek veikti, ievērojot obligāto valodu lietojumu, kas paredz iespēju izmantot visas 24 Eiropas Savienības oficiālās valodas. Visi tulkojamie dokumenti ir ļoti tehniski juridiskie teksti. Tāpēc Tiesas valodu dienests nodarbina tikai **juristus lingvistus**, kuriem ir pabeigta juridiskā izglītība, kā arī papildus dzimtajai valodai padziļinātas zināšanas vismaz divās oficiālajās valodās.

Darba apjoms (tulkojamo lappušu skaits): **1 245 000 lappušu**

1 265 000 lappušu iztulkotas juridiskajā tulkošanas dienestā

Tiesu piemērotie **taupības pasākumi** ar nolūku samazināt tulkošanas nepieciešamību: **580 000 lappušu**

71

TULKS MUTVĀRDU
PASKAIDROJUMU
UZKLAUSĪŠANAI TIESAS
SĒDĒS UN SANĀKSMJU
TULKOŠANAI

617

TIESAS SĒDES UN
SANĀKSMES, KURĀS
NODROŠINĀTS
SINHRONĀIS
TULKOJUMS

Skat. [YouTube video](#)

ATVĒRTĪBA PROFESIONĀĻIEM UN PILSOŅIEM

2824

VALSTU TIESNEŠI VIESOJUŠIES TIESĀ KĀ SEMINĀRU,
MĀCĪBU UN APMEKLĒJUMU DALĪBNIKĪ VAI PRAKTIKANTI

APTUVENI

23 000 APMEKLĒTĀJU

- JURIDISKO PROFESIJU PĀRSTĀVJI
- ŽURNĀLISTI
- STUDENTI
- PILSOŅI

TIESVEDĪBAS DARBĪBA

Alex Yuzhakov/shutterstock.com

A | ATSKATS UZ GADA NOZĪMĪGĀKAJIEM SPRIEDUMIEM

Veselība un vide

Skat. [YouTube video](#)

Gaisa, augsnes un ūdens piesārņojums, kā arī ar bīstamām vielām saistītie riski ir planētas mēroga izaicinājums. Eiropas Savienības dalībvalstis ir apvienojušās cīņai pret šīm nelabvēlīgajām izmaiņām, Savienības līmenī nosakot stingrus noteikumus, tostarp, kopīgus robežlielumus.

.....
Tiesa, atbildot Beļģijas tiesai, kurā bija vērsušies vairāki **Galvaspilsētas Briseles reģiona** iedzīvotāji, izskaidroja, ka tieši skarti pilsoņi var likt tiesas ceļā pārbaudīt **gaisa kvalitātes monitoringa staciju** izvietojuma izvēli un panākt, lai pret attiecīgo iestādi tiktu piemēroti visi nepieciešamie pasākumi. Turklāt Tiesa precizēja, ka pienācīgi pasākumi labas gaisa kvalitātes atjaunošanai ir jāpiemēro, tiklīdz kā robežlielums ir pārsniegts vienā vienīgā attiecīgās zonas paraugu ņemšanas vietā.

► [Spriedums Craeynest u.c., 2019. gada 26. jūnijs, C-723/17](#)

Konkrētāk attiecībā uz **slāpekļa dioksīda robežlielumiem**, kas ir spēkā kopš 2010. gada, Tiesa, pamatojoties uz Komisijas prasību, konstatēja, ka Francija daudzās zonās un aglomerācijās, tostarp **Parīzē, Lionā, Marseļā un Strasbūrā**, tos ir pārsniegusi sistemātiski un ilgstoši. Turklāt Francijai būtu bijis jāveic nepieciešamie pasākumi, lai pārsniegšanas laikposms būtu pēc iespējas īsāks.

► [Spriedums Komisija/Francija, 2019. gada 24. oktobris, C-636/18](#)

Eiropas 1999. gada direktīvas par atkritumu poligoniem mērķis ir, cik iespējams, novērst vai mazināt atkritumu aprakšanas kaitīgo ietekmi uz vidi vai cilvēku veselību. Šim nolūkam dalībvalstīm vēlākais līdz 2009. gadam bija jāpanāk to teritorijā izveidoto atkritumu poligonu atbilstība direktīvas stingrajām tehniskajām prasībām vai arī tie jāaizver. 2015. gadā **Itālija** joprojām nebija veikusi nepieciešamos pasākumus saistībā ar **44 atkritumu poligoniem**: Tiesa, pamatojoties uz Komisijas prasību, konstatēja šīs dalībvalsts pienākumu, kas izriet no Savienības tiesībām, neizpildi.

► [Spriedums Komisija/Itālija, 2019. gada 21. marts, C-498/17](#)

Saistībā ar jautājumu par gruntsūdeņu piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes **nitrāti**, Tiesa nosprieda, ka **tieši skartiem indivīdiem un vienībām** ir jābūt iespējai pieprasīt, lai kompetentās iestādes veiktu nepieciešamos pasākumus, ja vienā vai vairākās ūdens ņemšanas vietās nitrātu līmenis pārsniedz vai draud pārsniegt robežlielumu 50 mg/l (ja lauksaimnieciskas izcelsmes slāpekļa savienojumu izplūde ievērojami veicina aplūkoto gruntsūdeņu piesārņojumu).

► [Spriedums Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland, 2019. gada 3. oktobris, C-197/18](#)

Saskaņā ar Savienības tiesībām pirms atļaujas izsniegšanas ikvienam projektam, kas var būtiski ietekmēt vidi, ir jāveic šīs **ietekmes novērtējums**. 2008. gadā Tiesa, pamatojoties uz Komisijas prasību, konstatēja, ka **Īrija** nav izpildījusi šo pienākumu, jo atļauja **vēja parka** celšanai tika izsniegta, neveicot minēto ietekmes novērtējumu. Lai novērstu šādu bezdarbību, novērtējums ir jāveic vēlāk, vajadzības gadījumā – pēc iekārtas nodošanas ekspluatācijā. Tā rezultātā atļauja var tikt grozīta vai pat atsaukta. 2018. gadā Komisija cēla nākamo prasību pret Īriju, kura joprojām nebija veikusi šādu novērtējumu. Tādējādi Tiesa tai noteica 5 miljonu EUR naudas sodu, kā arī 15 000 EUR kavējuma naudu par katru dienu, sākot no šī otrā sprieduma pasludināšanas līdz 2008. gada sprieduma izpildes dienai.

► [Spriedums Komisija/Īrija, 2019. gada 12. novembris, C-261/18](#)

2017. gada janvārī Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (**ECHA**) iekļāva **bisfenolu A** kandidātvielu sarakstā atļaujas saņemšanai kā vielu, kas rada ļoti lielas bažas, jo tā esot toksiska reproduktīvajai funkcijai. Bisfenola A iekļaušana šajā sarakstā rada tiesību aktos paredzētus pienākumus ražojuma, kas satur šādu vielu, piegādātājiem, konkrētāk, pienākumu par to paziņot piegādes ķēdes dalībniekiem, kā arī galapatērētājiem. 2017. gada jūlijā bisfenols A no jauna tika klasificēts kā viela, kas rada ļoti lielas bažas cilvēku veselībai tā endokrīno sistēmu noārdošo īpašību dēļ. Noraidot divas prasības, kuras cēla biedrība, kas pārstāv Eiropas plastmasas materiālu ražotājus, īpaši četras sabiedrības, kuras darbojas bisfenola A tirdzniecības jomā, Vispārējā tiesa apstiprināja šīs vielas iekļaušanu "kandidātvielu" sarakstā, pat ja tā tiek izmantota kā izolēts starpprodukts.

► [Spriedums PlasticsEurope/ECHA, 2019. gada 11. jūlijs, T-185/17](#)

► [Spriedums PlasticsEurope/ECHA, 2019. gada 20. septembris, T-636/17](#)

Space-Kraft/shutterstock.com

Migrantu tiesības un pienākumi

Migrācijas krīze Eiropā turpina radīt daudzus jautājumus. Vairākos gadījumos Tiesai ir bijusi iespēja izvērtēt lietas saistībā ar patvēruma pieteikumiem un to izskatīšanu. Savienības tiesībās ir paredzēti nosacījumi, kas trešo valstu valstspiederīgajiem vai bezvalstniekiem ir jāizpilda, lai tiem varētu piemērot starptautisku aizsardzību (Bēgļu direktīva). Tajās tostarp ir paredzēti noteikumi par dalībvalstīs piemērojamiem kopīgiem standartiem un procedūrām attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi ("Atgriešanas" direktīva). Savienības tiesībās ir paredzēti arī noteikumi atbildības par patvēruma pieteikumu izskatīšanu sadalei starp dalībvalstīm ("Dublinas III" regula).

Francijā pēc īslaicīgas robežkontroles atjaunošanas **uz iekšējām robežām**, pamatojoties uz nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, netālu no robežas ar Spāniju tika pārbaudīts Marokas valstspiederīgais A. Arib, kurš tika turēts aizdomās par nelikumīgu ieceļošanu Francijas teritorijā. Atbildot uz *Cour de Cassation* (Kasācijas tiesa, Francija) jautājumu, vai Francija varēja izlemt nepiemērot A. Arib Atgriešanas direktīvā paredzēto procedūru, Tiesa nosprieda, ka **dalībvalsts iekšējo robežu, uz kuras ir atjaunota robežkontrole, nevar pielīdzināt ārējai robežai**.

► [Spriedums Arib u.c., 2019. gada 19. marts, C-444/17](#)

Citā lietā trīs bēgļa statusa ieguvējiem vai pieteicējiem šis statuss tika atcelts vai tā piešķiršana tika atteikta tādu iemeslu dēļ, kas ir saistīti ar uzņemošās dalībvalsts sabiedrības vai **drošības aizsardzību**. Tiesa uzskatīja, ka tik ilgi, kamēr trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam **ir pamatotas bailes no vajāšanas savā izcelsmes valstī**, viņš ir jā kvalificē kā "bēglis" **Bēgļu direktīvas un Ženēvas konvencijas izpratnē** neatkarīgi no tā, vai viņam oficiāli ir piešķirts bēgļa statuss.

► [Spriedums M, X un X, 2019. gada 14. maijs, C-391/16 u.c.](#)

“Dublinas III” regulā ir paredzēti kritēriji un mehānismi tādas dalībvalsts noteikšanai, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kuru dalībvalstī iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks. *Brexit* ietvaros Tiesa uzskatīja, ka **dalībvalsts**, kura ir paziņojusi par **savu nodomu izstāties no Savienības, joprojām ir atbildīgā valsts Dublinas III regulas izpratnē**. Tomēr katrai dalībvalstij ir jānosaka apstākļi, kādos tā vēlas piekrist pati izskatīt tādu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru tā nav atbildīga.

► [Spriedums M.A. u.c., 2019. gada 23. janvāris, C-661/17](#)

Visbeidzot, atbildot Vācijas tiesai par Dublinas III regulas piemērošanu, Tiesa precizēja, ka patvēruma pieteicēju var pārsūtīt uz dalībvalsti, kas parasti ir atbildīga par viņa pieteikuma izskatīšanu, **ja vien paredzami dzīves apstākļi viņu nepakļauj ekstrēmas nabadzības situācijai, kas ir pretrunā necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes aizlieguma principam**. Citiem vārdiem sakot, dalībvalsts var atteikties pārsūtīt patvēruma pieteicējus uz dalībvalsti, kura ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu, ja tajā pastāv sistēmiskas nepilnības.

► [Spriedums Jawo, 2019. gada 19. marts, C-163/17 u.c.](#)

Tiesiskums

Skat. *YouTube* video

Tiesiskums ir viena no Savienības dalībvalstīm kopīgajām vērtībām, uz kuru pamata tā tika izveidota (LES 2. pants). Tas ir balstīts uz ideju, saskaņā ar kuru neviens nav pārāks par likumu, un būtiskākie no tā izrietoši koncepti ir likumība, vienlīdzība likuma priekšā, tiesiskā drošība, patvaļas aizliegums, pieejamas tiesības vērsties neatkarīgā un objektīvā tiesā, kā arī cilvēktiesību ievērošana, kas ir Eiropas Savienības Pamattiesību hartā garantēti principi.

2019. gadā Tiesa vairākkārt lēma par tiesiskuma jēdzienu, īpaši saistībā ar tiesu varas neatkarību attiecībā pret izpildvaru un likumdošanas varu. Savukārt Vispārējai tiesai bija iespēja pārbaudīt Savienības iestāžu aktu tiesiskumu, ņemot vērā pamattiesību ievērošanu.

.....

Divās Komisijas celtās prasībās sakarā ar pienākumu neizpildi Tiesa uzskatīja, ka 2017. gada **Polijas tiesu varas reforma**, ciktāl tā attiecas uz tiesnešu un prokuroru **pensionēšanās vecumu**, kā arī Polijas 2018. gada likums, ar kuru tika pazemināts Augstākās tiesas tiesnešu pensionēšanās vecums, paredzot iespēju **turpināt pildīt amata pilnvaras pēc šī vecuma sasniegšanas, ja ir saņemta Republikas prezidenta diskrecionāra atļauja**, apdraud tiesu varas neatkarību.

► [Spriedums Komisija/Polija, 2019. gada 5. novembris, C-192/18, un](#)

► [Spriedums Komisija/Polija, 2019. gada 24. jūnijs, C-619/18](#)

Tiesa turklāt uzskatīja, ka jaunajai 2017. gadā izveidotajai **Polijas Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātai** ir jāatbilst tiesu neatkarības prasībai. Pretējā gadījumā tā nevar īstenot savu kompetenci strīdos, kas ir saistīti ar Augstākās tiesas tiesnešu pensionēšanos.

► [Spriedums A.K. u.c., 2019. gada 19. novembris, C-585/18 u.c.](#)

Turklāt Tiesa norādīja, ka **Vācijas prokuratūra, pretēji Lietuvas ģenerālprokuratūrai un Francijas prokuroriem, nesniedz pietiekamas neatkarīgas garantijas**, lai izsniegtu Eiropas apcietināšanas orderi.

- ▶ [Spriedumi OG u.c., 2019. gada 27. maijs, C-508/18 u.c.,](#)
- ▶ [Spriedums JR u.c., 2019. gada 12. decembris, C-566/19 u.c.](#)

Tomēr Tiesa atzina tādu **Eiropas apcietināšanas orderu spēkā esamību**, kurus ir izsniegusi prokuratūra, saistībā ar kuru pastāv tiešs vai netiešs risks, ka tā varētu būt pakļauta ministra rīkojumiem, vai pat kurus ir izdevusi administratīva iestāde, **ja minētos orderus pirms vai pēc to izsniegšanas pārbauda neatkarīga tiesa**. Tā arī atzina tādu orderu spēkā esamību, kas ir izsniegti, **lai izpildītu sodu, par kuru jau ir pieņemts spriedums**, pat ja izdevējiestāde nav tiesa, arī tad, ja saistībā ar šīs iestādes nolēmumiem nav paredzētas pārsūdzības iespējas.

- ▶ [Spriedums NJ, 2019. gada 9. oktobris, C-489/19,](#)
- ▶ [Spriedums XD, 2019. gada 12. decembris, C-625/19,](#)
- ▶ [Spriedums ZB, 2019. gada 12. decembris, C-627/19](#)

Vispārējā tiesa virknē spriedumu atcēla Padomes lēmumus **iesaldēt līdzekļus** septiņiem Ukrainā plaši pazīstamiem cilvēkiem, tostarp bijušajam Ukrainas prezidentam *Viktor Yanukovych*, uz kuriem attiecās šīs valsts kriminālprocesi saistībā ar valsts līdzekļu piesavināšanos. Vispārējā tiesa tostarp iebilda, ka Padome nav pārbaudījusi, vai Ukrainas iestādes šajos procesos ir ievērojušas pamattiesības uz aizstāvību un efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

- ▶ [Spriedumi Yanukovych/Padome u.c., 2019. gada 11. jūlijs, T-244/16 u.c.](#)

Alexander Supertramp/shutterstock.com

Ivan Marc/Shutterstock.com

Personas datu aizsardzība un internets

Skat. YouTube video

Savienības noteikumu personas datu aizsardzības jomā mērķis ir noteikt stingru un saskaņotu datu aizsardzības ietvaru neatkarīgi no to vākšanas veida (iepirkšanās tiešsaistē, bankas aizdevumi vai arī darba meklējumi). Šie noteikumi ir piemērojami gan uzņēmumiem, gan valsts un privātajām organizācijām, kas ir reģistrētas ES vai ārpus tās un kas piedāvā preces vai pakalpojumus, piemēram, *Facebook* vai *Amazon*, ja tās pieprasa vai atkārtoti izmanto ES pilsoņu personas datus. 2019. gadā Tiesa vairākkārt lēma par atbildību, kas izriet no personas datu vākšanas un apstrādes, īpaši saistībā ar tiešsaistes datiem.

.....

Tādējādi lietā, kas ir saistīta ar personas lūgumu izdzēst **komentāru**, ar kuru tika aizskarts viņas gods, kuru kāds lietotājs bija publicējis *Facebook*, Tiesa nosprieda, ka Savienības tiesībām nav pretrunā tas, ka mitināšanas pakalpojuma sniedzējam, kāds ir *Facebook*, tiek noteikts pienākums izdzēst vai bloķēt piekļuvi jebkādam saturam, kas ir identisks vai, ievērojot zināmus nosacījumus, pielīdzināms tādai informācijai, kuru tiesas pirms tam ir atzinušas par prettiesisku. Šāds rīkojums pat varētu izraisīt sekas pasaules līmenī, ievērojot piemērojamās starptautiskās tiesības, kas dalībvalstīm ir jāņem vērā.

► [Spriedums *Eva Glawischnig-Piesczek/Facebook Ireland Limited*, 2019. gada 3. oktobris, C-18/18](#)

Savienības tiesību mērķis ir arī aizsargāt lietotāju pret jebkādu iejaukšanos viņa privātajā dzīvē, tostarp pret risku, ka slēptie identifikatori un citi līdzīgi instrumenti, lietotājam to nezinot, var iekļūt viņa informātikas iekārtā. No šāda skatu punkta raugoties, Tiesa izbeidza debātes par piekrišanu pārlūkošanas pierādījumu, tā saukto “**sīkdatņu (cookies)**” uzglabāšanai un izmantošanai. Proti, tā uzskatīja, ka piekrišanai, kas tīmekļvietnes lietotājam ir jāsniedz sīkdatņu ievietošanai un izmantošanai savā iekārtā, ir jābūt konkrētai, un tā nav pienācīgi dota, izmantojot iepriekš ar ķeksīti atzīmētu izvēles rūtiņu, no kuras lietotājam, ja viņš nevēlas dot savu piekrišanu, ķeksītis ir jāizņem.

► [Spriedums Planet49 GmbH, 2019. gada 1. oktobris, C-673/17](#)

Sensitīvu datu jomā Francijas *Conseil d'État* (Valsts padome) prejudiciālie jautājumi lika Tiesai precizēt savu judikatūru. Tā konstatēja, ka aizliegums apstrādāt zināmas sensitīvu personas datu kategorijas attiecas arī uz tādu meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem kā, piemēram, *Google*. Ja šādas programmas pakalpojumu sniedzējam tiek iesniegts **lūgums atsaistīt atsauci** saistībā ar atsauci uz tīmekļvietni, kurā ir publicēti sensitīvi dati, tam ir jāsamēro personas, kura lūdz atsaistīt atsauci, pamattiesības ar to interneta lietotāju pamattiesībām, kurus šāda informācija varētu interesēt.

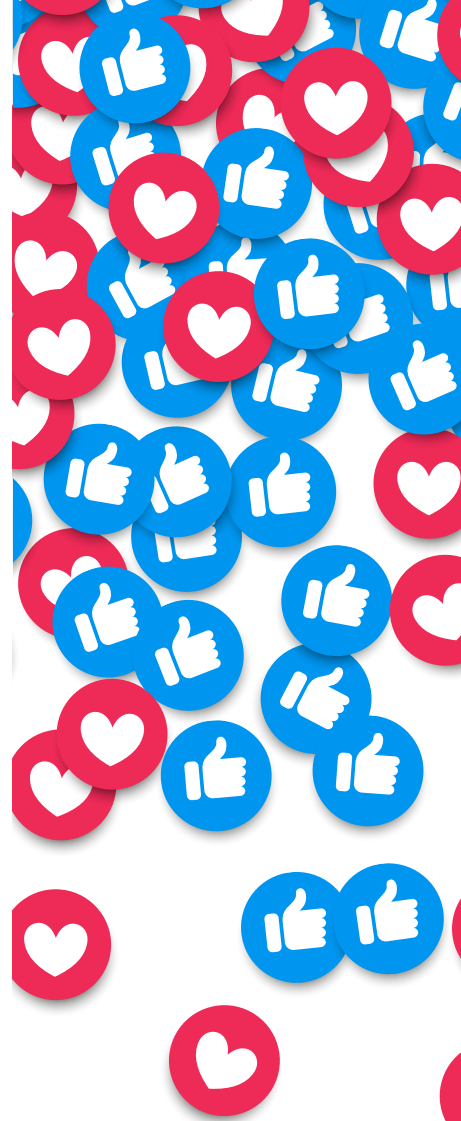
► [Spriedums GC u.c., 2019. gada 24. septembris, C-136/17](#)

Citā lietā, kas ir saistīta ar *Google* un **lūgumu atsaistīt atsauci**, Tiesa uzskatīja, ka Savienības tiesībās meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējam nav noteikts pienākums veikt šādu atsaistīšanu visām tā meklētājprogrammas versijām. Tomēr pakalpojumu sniedzējam ir pienākums veikt šādu **atsaistīšanu visās Savienības dalībvalstīs paredzētajās tā meklētājprogrammas versijās** un veikt pasākumus, kas ļauj liegt piekļuvi vai vismaz nopietni atturēt no tā, ka interneta lietotāji, kuri veic meklēšanu pēc attiecīgās personas vārda no kādas no dalībvalstīm, ar rezultātu sarakstu, kas iegūts, izmantojot šīs meklētājprogrammas “ārpus ES” versiju, var piekļūt atsaucēm, kuras ir lūguma atsaistīt atsauci priekšmets.

► [Spriedums Google LLC, 2019. gada 24. septembris, C-507/17](#)

Visbeidzot, lietā, kas attiecas uz uzņēmumu, kurš pārdod apģērbu tiešsaistē un kurš savā tīmekļvietnē bija iestrādājis **Facebook** pogu “**Patīk**”, Tiesa atzina, ka vietnes pārvaldītājs kopā ar *Facebook* var tikt atzīts par atbildīgu par savas vietnes apmeklētāju personas datu vākšanu un pārsūtīšanu *Facebook*. Turpretī vietnes pārvaldītājs principā nav atbildīgs par to, kā *Facebook* vēlāk šos datus apstrādā.

► [Spriedums Fashion ID GmbH, 2019. gada 29. jūlijs, C-40/17](#)

Darba ņēmēju tiesību aizsardzība

Skat. YouTube video

Savienības tiesības dažādos veidos nodrošina darba ņēmēju tiesību aizsardzību. Ar tām tiek nodrošināta vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošana nodarbinātības jomā, aizliedzot diskrimināciju, kuras pamatā ir, tostarp, reliģija, un paredzot noteikumus par to, ka vīrieši un sievietes saņem vienādu atalgojumu. Ar tām tiek organizēta sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinācija, vienlaicīgi nodrošinot principa par vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu šajā jomā. Turklāt Savienības tiesībās ir paredzēti daudzi noteikumi saistībā ar darba līgumu īstenošanas kārtību, piemēram, attiecībā uz darba laika pielāgošanu, kā arī darba ņēmēju drošības un veselības uzlabošanu. Visbeidzot, ar tām tiek nodrošināta brīvo profesiju mobilitāte Savienībā.

.....

Austrijā Lielā Piektdiena ir **apmaksāta** svētku diena vienīgi Evaņģēliski luterisko Augsburgas ticības apliecības un Reformātu baznīcu, Veckatoļu baznīcas un Evaņģēliskās metodistu baznīcas draudžu locekļiem: ticīgajam, kuram šajā dienā ir jāstrādā, ir tiesības saņemt papildu darba samaksu par svētku dienu. Tomēr *Cresco Investigation* algotais darbinieks, kurš nav nevienas no minēto baznīcu draudžu locekļiem, cēla prasību pret savu darba devēju. Tiesa uzskatīja, ka apmaksātas svētku dienas piešķiršana Lielajā Piektdienā vienīgi tiem darba ņēmējiem, kuri ir atsevišķu baznīcu draudžu locekļi, ir uzskatāma par **diskrimināciju reliģijas dēļ, kas Savienības tiesībās ir aizliegta.**

► [Spriedums *Cresco Investigation*, 2019. gada 22. janvāris, C-193/17](#)

Spānijā pensionāres pensijas apmēru *Instituto Nacional de la Seguridad Social* (Valsts sociālā nodrošinājuma iestāde) aprēķināja, ņemot vērā faktu, ka viņa būtisku savas profesionālās dzīves daļu ir strādājusi **nepilna darba laika** darbu. Tiesa uzskatīja, ka Spānijas tiesiskais regulējums rada nelabvēlīgas sekas nepilna laika darba ņēmējiem salīdzinājumā ar pilna laika darba ņēmējiem, un tas izraisa **netiešu diskrimināciju** un ir īpaši **nelabvēlīgs darba ņēmējām sievietēm.**

► [Spriedums *Villar Láziz*, 2019. gada 8. maijs, C-161/18](#)

Francijā darbiniece apstrīdēja noteikumus, atbilstoši kuriem tiek aprēķināts atlaišanas pabalsts un pārkvalifikācijas atvaļinājuma pabalsts, kuru viņas darba devējs viņai izmaksāja saistībā ar atlaišanu, kas notika, kamēr viņa atradās bērna kopšanas atvaļinājumā uz nepilna darba laika pamata. Tiesa, kurai jautājumu uzdeva Francijas *Cour de cassation*, konstatēja, ka, tā kā **bērna kopšanas atvaļinājumu uz nepilna darba laika pamata** izmanto daudz vairāk sievietes nekā vīrieši, **Francijas likums neatbilst principam par to, ka darba ņēmēji vīrieši un darba ņēmējas sievietes saņem vienādu atalgojumu.**

► [Spriedums Praxair MRC, 2019. gada 8. maijs, C-486/18](#)

Citā lietā tika noraidīts Rumānijas valstspiederīgā, kurš dzīvo Īrijā, *E. Bogatu* lūgums piešķirt **Īrijas ģimenes pabalstu** viņa bērniem, kuri dzīvo Rumānijā. Šī atteikuma pamatā ir fakts, ka viņš neatbilda nevienam no nosacījumiem, kas radītu tiesības saņemt ģimenes pabalstu, jo viņš neveica algotu darbu Īrijā un tur arī nesaņēma no iemaksām atkarīgu pabalstu. Ņemot vērā regulu par **sociālā nodrošinājuma sistēmu koordināciju**, Tiesa turpretī izskaidroja, ka Savienības tiesībās netiek pieprasīts, ka personai dalībvalstī būtu jāveic algots darbs, lai viņa tajā varētu saņemt ģimenes pabalstu par saviem bērniem, kuri dzīvo citā dalībvalstī.

► [Spriedums Bogatu, 2019. gada 7. februāris, C-322/17](#)

Tiesa, atbildot uz *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa, Spānija) jautājumiem, uzskatīja, ka dalībvalstīm ir jānosaka pienākums darba devējiem izveidot **sistēmu, kura ļauj uzskaitīt nostrādātā ikdienas darba laika ilgumu.** Šai sistēmai ir jābūt **objektīvai, uzticamai un pieejamai.** Tas nodrošina Hartā un Darba laika direktīvā noteikto tiesību, kuru mērķis ir nodrošināt labāku darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzību, lietderīgo iedarbību.

► [Spriedums CCOO, 2019. gada 14. maijs, C-55/18](#)

Grieķijas lietā **Atēnu Advokātu kolēģija** noraidīja **mūka, kuram ir advokāta kvalifikācija** Kiprā, pieteikumu iekļaut viņu īpašā reģistrā, lai viņš varētu strādāt advokāta profesijā, pamatojoties uz viņa mūka statusa nesavienojamību ar advokāta profesiju. Tiesa nosprieda, ka **aizliegums, kas ir iekļauts Grieķijas tiesību aktos, kuros ir paredzēta šāda nesavienojamība,** ir pretrunā Direktīvai par advokāta profesijas praktizēšanu. Profesionālo un ētikas noteikumu saskaņošanas neesamība neattiecināma **neatbilstību Savienības tiesībām,** īpaši samērīguma principam.

► [Spriedums Monachos Eirinaios, 2019. gada 7. maijs, C-431/17](#)

Patērētāji

Skat. YouTube video

Patērētāju tiesību aizsardzība ir viena no pastāvīgajām Eiropas Savienības rūpēm. Tā uzrauga to, ka tiktu garantēta patērētāju aizsardzības noteikumu piemērošana, lai nodrošinātu viņu drošību un uzlabotu zināšanas par viņu tiesībām. 2019. gadā Tiesai vairākos gadījumos un dažādās jomās bija jāprecizē šo tiesību apjoms. Piemēram, 2019. gadā tika pastiprinātas gaisa pasažieru tiesības.

.....

Savienota reisa gadījumā ar sākumpunktu dalībvalstī, galamērķi trešajā valstī un pārsēšanos citā trešajā valstī, uz ko ir veikta vienota rezervācija, Tiesa uzskatīja, ka **gaisa pārvadātājam, kurš ir veicis pirmo lidojumu**, ir jāizmaksā **kompensācija** pasažieriem, kuru otrajā lidojumā, ko ir īstenojis gaisa pārvadātājs, kurš nav reģistrēts Savienībā, ielidošana ir notikusi ar ilgu kavēšanos. Tādējādi pasažieris, kurš ir cietis no trīs stundu vai ilgākas kavēšanās viņa galamērķī, kas ir **radusies otrā lidojuma dēļ**, kuru koda koplietošanas līguma ietvaros nodrošināja pārvadātājs, kurš ir reģistrēts trešajā valstī, saskaņā ar Savienības tiesībām var pieprasīt kompensāciju no Savienības gaisa pārvadātāja, kurš ir veicis pirmo lidojumu.

► [Spriedums České aerolinie, 2019. gada 11. jūlijs, C-502/18](#)

Tāpat Tiesa uzskatīja, ka gaisa pārvadātājam ir jāizmaksā **kompensācija** pasažieriem par trīs vai vairāk stundu kavēšanos, pat ja tā ir notikusi riepas bojājuma gadījumā, ko izraisījusi uz skrejceļa esoša skrūve. Tomēr pārvadātājam kompensācija ir jāizmaksā vienīgi tad, **ja ir pierādīts, ka tas nav izmantojis visus tā rīcībā esošos līdzekļus, lai mazinātu lidojuma kavēšanos.**

► [Spriedums Germanwings, 2019. gada 4. aprīlis, C-501/17](#)

Lietā, kas ir saistīta ar **elektronisko tirdzniecību**, Tiesa uzskatīja, ka tādai platformai kā *Amazon* nav pienākuma pilnīgi visos gadījumos pirms līguma noslēgšanas darīt patērētājam pieejamu tālruņa numuru. Tomēr Savienības tiesībās tai ir noteikts pienākums **nodrošināt tādu saziņas līdzekli**, kas ļauj patērētājam ātri kontaktēties ar platformu un efektīvi sazināties ar to (elektroniskā pieprasījuma veidni, tūlītējas ziņapmaiņas vai tālruņa atzvana sistēmu).

► [Spriedums *Amazon EU*, 2019. gada 10. jūlijs, C-649/17](#)

Tāpat tiešsaistes pirkuma jomā Tiesa arī uzskatīja, ka **patērētāju atteikuma tiesības** ir piemērojamas arī **matrača** iegādei, kura aizsargpārklājums pēc piegādes ir ticis noņemts. Tādējādi, kā tas ir apģērbu gadījumā, var pieņemt, ka tirgotājs, veicot tīrīšanu vai dezinfekciju, matraci var sagatavot atkārtotai laišanai tirgū, neaizskarot veselības aizsardzības vai higiēnas pamatprasības. Tomēr patērētājs ir atbildīgs par preces vērtības samazināšanos, ja preces izmantotas nevis tāpēc, lai pārliecinātos par šo preču veidu, īpašībām un darbību, bet citos nolūkos.

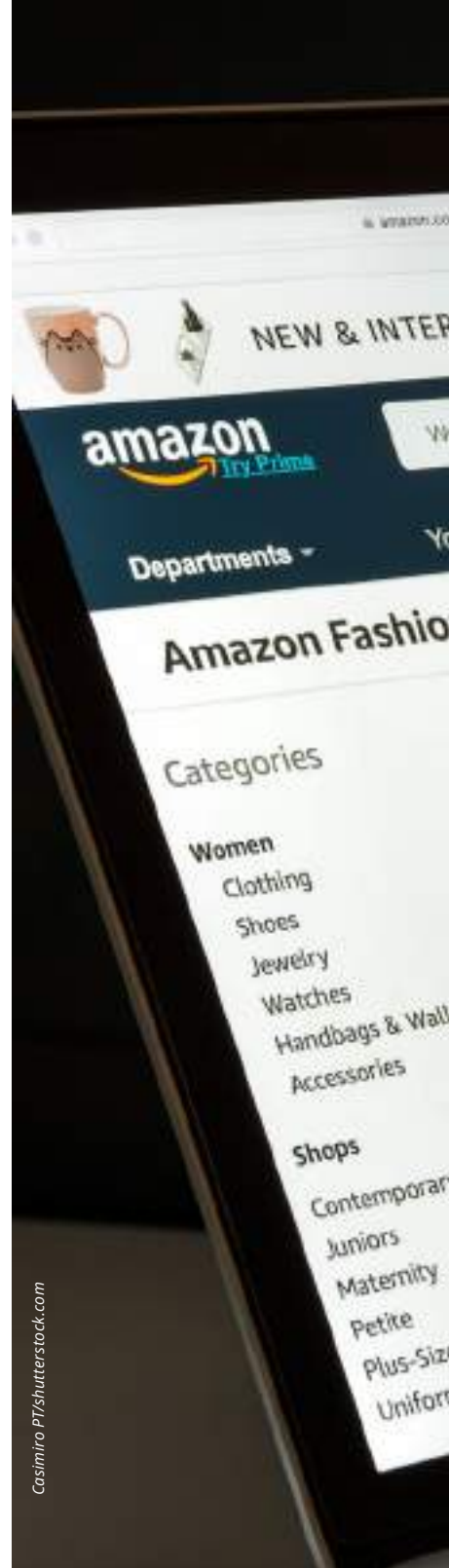
► [Spriedums *slewo*, 2019. gada 27. marts, C-681/17](#)

Lietā saistībā ar **vilciena biļetes iegādi, izmantojot tiešā debeta maksājumu**, Tiesa uzskatīja, ka Savienības tiesībām neatbilst Vācijas dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma *Deutsche Bahn* vispārīgajos pārvadāšanas nosacījumos iekļauts līguma noteikums, saskaņā ar kuru lietotāji var izmantot *SEPA* tiešā debeta maksājuma shēmu vienīgi ar nosacījumu, ka viņu dzīvesvieta ir Vācijā. Ar šādu nosacījumu par dzīvesvietu valsts teritorijā tiek netieši norādīta dalībvalsts, kurā ir jāatrodas maksājumu kontam, ko tiešā debeta maksājuma saņēmējam ir tieši aizliegts prasīt.

► [Spriedums *Verein für Konsumenteninformation*, 2019. gada 5. septembris, C-28/18](#)

Kopš 2015. gada **Vācija** ir ieviesusi tiesisko regulējumu, ar kuru par **federālo ceļu**, ieskaitot autoceļus, izmantošanu ar pasažieru mehāniskajiem transportlīdzekļiem bija paredzēts noteikt **izmantošanas nodevu**. Līdz ar to visiem Vācijā reģistrēto transportlīdzekļu īpašniekiem būtu bijusi jāmaksā šī nodeva gada vinjetes formā. Ārvalstīs reģistrētu transportlīdzekļu gadījumā nodeva būtu bijusi jāmaksā vienīgi autoceļu izmantošanas gadījumā. Vienlaikus Vācija paredzēja, ka Vācijā reģistrēto transportlīdzekļu īpašnieki saņemtu atbrīvojumu no nodevas apmērā, kas ir vismaz vienāds ar nodevas, kura tiem ir jāmaksā, apmēru. Tiesa konstatēja, ka ekonomiskais slogs faktiski gultos vienīgi uz citās dalībvalstīs reģistrēto transportlīdzekļu īpašniekiem un vadītājiem. Tādējādi tā uzskatīja, ka šī nodeva ir diskriminējoša un līdz ar to neatbilstoša Savienības tiesībām.

► [Spriedums *Austrija/Vācija*, 2019. gada 18. jūnijs, C-591/17](#)

Visbeidzot, lietā, kas ir saistīta ar **Eiropas norādes "AB" (bioloģiskā lauksaimniecība)** piešķiršanas bez iepriekšējas apdullināšanas rituāli nokautu dzīvnieku izcelsmes produktiem atbilstību Savienības tiesībām, Tiesa konstatēja, ka šāda prakse neatbilst augstākajiem standartiem dzīvnieku labturības jomā. Līdz ar to tā nosprieda, ka Savienības tiesību noteikumi neļauj Eiropas Savienības bioloģiskās ražošanas logotipu piestiprināt tādu dzīvnieku izcelsmes produktiem, kas ir nokauti šādā veidā.

► [Spriedums *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs*, 2019. gada 26. februāris, C-497/17](#)

Copyright

Intelektuālais īpašums

Eiropas Savienība ir ieviesusi ļoti efektīvu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmu, kas ļauj izmantot piemērotus līdzekļus preču zīmju, patentu, dizainparaugu, kā arī literāro darbu un mākslas darbu aizstāvībai un vēlāk – aizsardzībai. Šo noteikumu kopums veicina uzņēmumu konkurētspēju, darba vietu izveidi, pētījumu finansēšanu un inovāciju aizsardzību. 2019. gadā Vispārējā tiesa un Tiesa vairākkārt iesaistījās šajā jomā, tostarp ar spriedumiem, kuros, pirmkārt, ir precizēti nosacījumi, ar kādiem var tikt reģistrēta Eiropas Savienības preču zīme, un, otrkārt, – precizētas dizainparaugu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu pārkāpuma iezīmes.

.....

Saistībā ar Eiropas Savienības preču zīmes reģistrāciju Vispārējā tiesa precizēja, ka ļaunticībai, kas ietekmē preču zīmes reģistrācijas pieteikumu, ir jāizraisa tās spēkā neesamība. Aplūkoto preču zīmi veidoja futbola spēlētāja *Neymar Da Silva Santos Júnior* vārds. Viņš panāca reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu, jo Vispārējā tiesa uzskatīja, ka nav iespējams, ka, iesniedzot preču zīmes **“NEYMAR”** reģistrācijas pieteikumu, pieteicējs nezinātu par futbola spēlētāja esamību. Turklāt Vispārējā tiesa uzskatīja, ka nav cita iemesla, kas varētu izskaidrot apstrīdētās preču zīmes reģistrācijas pieteikumu, kā vien vēlme parazitējošā veidā izmantot futbola spēlētāja atpazīstamību.

► [Spriedums *Moreira/EUIPO – Neymar Da Silva Santos Júnior*, 2019. gada 14. maijs, T-795/17](#)

Lietā, kas ir saistīta ar preču zīmi, kuru iesniedza sabiedrība **adidas** un kas sastāv no trīs vienāda platuma paralēlām svītrām, kas izvietotas uz produkta jebkurā virzienā, Vispārējā tiesa apstiprināja aplūkotās preču zīmes spēkā neesamību neizmantošanas dēļ, jo **adidas** nepierādīja, ka tieši šī preču zīme būtu tikusi izmantota visā Savienības teritorijā un ka tā visā šajā teritorijā būtu ieguvusi atšķirtspēju, pamatojoties uz tās izmantošanu.

► [Spriedums **adidas/EUIPO – Shoe Branding Europe**, 2019. gada 19. jūnijs, T-307/17](#)

Otrs preču zīmju tiesību jēdziens, par kuru bija jālemj Vispārējai tiesai, ir forma, kuras būtiskās īpašības ir vajadzīgas tehniska rezultāta iegūšanai. Preču zīme, kas tika iesniegta Vispārējās tiesas vērtējumam, bija grafiska preču zīme, kas atveidoja spēli **Rubika kubs**. Tās reģistrācija tika atcelta, jo Vispārējā tiesa uzskatīja, ka būtiskās īpašības, kuras veido melnas līnijas, kas uz katras kuba skaldnes savstarpēji pārklājas horizontāli un vertikāli, sadalot katru skaldni deviņos mazos vienāda izmēra kubos, kas ir iedalīti trīs rindās ar trīs kubiem katrā no tām, ir nepieciešama vēlāmā tehniskā rezultāta iegūšanai.

► [Spriedums **Rubik's Brand Ltd/EUIPO – Simba Toys**, 2019. gada 24. oktobris, T-601/17](#)

Preču zīmju tiesību jomā pastāv iespēja iebilst pret reģistrācijas pieteikumu, ja pastāv sajaukšanas iespēja starp apzīmējumu, kura reģistrācija tiek lūgta, un agrāku preču zīmi. Tādējādi preču zīmes **“CHIARA” ģeometrija** iebilda pret tāda apzīmējuma reģistrāciju, kuru veidoja divi vārdiski elementi **“CHIARA FERRAGNI”**, kuri ir atveidoti ar melniem lielajiem burtiem un kuru **“i”** burti ir treknrakstā, un grafisks elements, kurš ir novietots virs vārdiskajiem elementiem, veidojot zīmējumu, kas atspoguļo aci ar garām, melnām skropstām. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka apzīmējumiem ir neliela vizuālās un fonētiskās līdzības pakāpe un ka, raugoties no konceptuālā skatu punkta, tie ir dažādi. Turklāt attiecīgās preces (somas un apģērbi) parasti tiek tirgoti pašapkalpošanās veikalos, kuros pirkumi galvenokārt pamatojas uz vizuālo izvēli, tādējādi atšķirības starp abām preču zīmēm izslēdz to, ka patērētāji varētu uzskatīt, ka precēm ir vienāda izcelsme.

► [Spriedums **Serendipity u.c./EUIPO – CKL Holdings**, 2019. gada 8. februāris, T-647/17](#)

Vispārējai tiesai bija arī jāizskata jautājums par dizainparaugu tiesībām saistībā ar **motorollera** modeli. Vispārējai tiesai bija jānosaka, vai motorollera Kopienas dizainparaugs, kas pieder Ķīnas sabiedrībai, pārņem Itālijas sabiedrības **Piaggio “Vespa LX”** dizainparauga iezīmes. Vispārējā tiesa salīdzināja abus dizainparaugus un secināja, ka abiem motorolleriem ir atšķirīgs kopējais iespaids un ka pirmajam dizainparaugam ir individuāls raksturs, salīdzinot ar otro. Proti, lai gan Ķīnas sabiedrības motorollerī ievērojami dominē leņķiskās līnijas, **“Vespa LX”** motorollerī lielākoties ir noapaļotas līnijas. Vispārējā tiesa tādējādi noraidīja Itālijas sabiedrības pieteikumu un atļāva Ķīnas motorollera reģistrācijas esamību.

► [Spriedums **Piaggio & C./EUIPO – Zhejiang Zhongneng Industry Group \(“Vespa”\)**, 2019. gada 24. septembris, T-219/18](#)

Ovu0mg/shutterstock.com

Izcelsmes norāžu jomā Tiesa norādīja, ka nosaukuma “Aceto Balsamico di Modena” (Modēnas balzāma etiķis), kas Aizsargātu cilmes vietu nosaukumu (ACV) un aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (AGIN) reģistrā ir reģistrēts kopš 2009. gada, aizsardzība neattiecas uz tā ar ģeogrāfisko apgabalu nesaistīto apzīmējumu, proti, apzīmējumu “aceto” un “balsamico”, izmantošanas aizsardzību. Līdz ar to Vācijas ražotājs var izmantot saviem produktiem apzīmējumus “balsamico” un “deutscher balsamico”.

► Spriedums *Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena/Balema*, 2019. gada 4. decembris, C-432/18

Visbeidzot, Tiesai bija jāizskata jautājums par **semplošanu (sampling)** un iespējamu fonogrammu producenta tiesību pārkāpumu. Lietā, kas ir saistīta ar Vācijas grupu **Kraftwerk**, tā līdz ar to uzskatīja, ka no citas fonogrammas izņemta skaņu fragmenta neatļauta iekļaušana fonogrammā, izmantojot semplošanu, var tikt uzskatīta par producenta, kurš nav sniedzis savu piekrišanu, tiesību aizskārums. Tomēr no fonogrammas izņemta skaņu fragmenta izmantošana grozītā un ar dzirdi neatpazīstamā veidā nav uzskatāma par šo tiesību aizskārums pat tad, ja šāda atļauja nav dota.

► Spriedums *Pelham u.c.*, 2019. gada 29. jūlijs, C-476/17

Valsts atbalsts

Lai nodrošinātu pienācīgu iekšējā tirgus darbību, Eiropas Savienība uzrauga, lai tajā tiktu ievēroti brīvas konkurences noteikumi. Šo noteikumu vidū ir tādi, ar kuriem dalībvalstīm ir aizliegts saimnieciskās darbības subjektiem piešķirt subsīdijas, kas nav pieejamas to konkurentiem. 2019. gadā Tiesa un Vispārējā tiesa izskatīja vairākas lietas saistībā ar valsts atbalstu tik dažādās nozarēs kā atjaunojamie energoresursi, futbols un Pirmā formula. Tika pasludināti spriedumi nodokļu jomā, tostarp saistībā ar atsevišķu dalībvalstu iepriekšējiem lēmumiem *“tax ruling”*, ar kuriem daudznacionāliem uzņēmumiem tika piemērots īpašs nodokļu režīms, kuru Komisija uzskatīja par nesaderīgu ar iekšējo tirgu.

Saistībā ar valstu iepriekšējiem lēmumiem *“tax ruling”* Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas lēmumu par atbalsta pasākumu, kurš **Luksemburgā** tika īstenots **Fiat Chrysler Finance Europe (FFT)** – Fiat grupas uzņēmuma, kurš sniedz finanšu pakalpojumus grupas uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti Eiropā, interesēs. Vispārējā tiesa norādīja, ka atlīdzība par šiem pakalpojumiem nebija noteikta atbilstoši tirgus nosacījumiem un ka šāda prakse, kuru atļāva Luksemburgas iestādes, ļāva FFT samazināt savu nodokļu nastu, kaitējot saviem konkurentiem, kuri ir pakļauti parastiem Luksemburgas nodokļu tiesību noteikumiem.

► [Spriedums Luksemburga un Fiat Chrysler Finance Europe/Komisija, 2019. gada 24. septembris, T-755/15 u.c.](#)

Turpretī citā *“tax ruling”* lietā Vispārējā tiesa atcēla Komisijas lēmumu par valsts atbalstu, kuru **Nīderlande** bija piešķīrusi **Starbucks** interesēs. Proti, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija nav pierādījusi, ka Starbucks būtu guvis konkurētspējas priekšrocības no nodokļu režīma, kuru Nīderlandes iestādes noteica darījumiem, kas tika veikti Starbucks grupas iekšienē.

► [Spriedumi Nīderlande, Starbucks u.c./Komisija, 2019. gada 24. septembris, T-760/15 u.c.](#)

Tāpat dalībvalstu nodokļu pasākumu izvērtēšanas, ņemot vērā Savienības konkurences noteikumus, jomā Vispārējā tiesa konstatēja, ka gan **Polijas nodoklis mazumtirdzniecības jomā**, gan **Ungārijas nodeva par reklāmu** atbilst šiem noteikumiem. Vispārējā tiesa norādīja, ka šie nodokļu maksājumi, kas nelabvēlīgi neietekmē to nodokļu maksātāju darbību, kuriem ir nelieli ienākumi, bet kas pakāpeniski ietekmē tos nodokļu maksātājus, kuriem ir būtisks apgrozījums, vienīgi šīs iezīmes dēļ nerada konkurences priekšrocības uzņēmumiem, kuriem ir pieticīgāki ienākumi. Šie nodokļu noteikumi atbilst to mērķim papildināt valsts budžetu tādējādi, lai lielie uzņēmumi, kuri var panākt dažādus apjomradītus ietaupījumus, maksātu proporcionāli lielākus nodokļus nekā mazie uzņēmumi.

► [Spriedums Polija/Komisija, 2019. gada 16. maijs, T-836/16 u.c. un](#)

► [spriedums Ungārija/Komisija, 2019. gada 27. jūnijs, T-20/17](#)

Vispārējā tiesa arī atcēla Komisijas lēmumu, ar kuru tika atzīts, ka **Itālijas banku privāttiesību konsorcijs** atbalsta pasākumi vienam no tā dalībniekiem ir uzskatāmi par valsts atbalstu. Šie atbalsta pasākumi bija brīvprātīgi ar nolūku piedāvāt dalībniekam, kuram bija finansiāli sarežģījumi, risinājumu, kas būtu labvēlīgāks, nekā izmantojot Itālijas likumā noteikto obligāto atbalsta pasākumu atmaksas veikšanai debitoriem. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija nav pierādījusi nedz Itālijas valsts dalību šajos atbalsta pasākumos, nedz Itālijas valsts līdzekļu izmantošanu, līdz ar to šo atbalsta pasākumu nevar kvalificēt par valsts atbalstu.

► [Spriedums Itālija/Komisija, 2019. gada 19. marts, T-98/16 u.c.](#)

Sporta jomā Vispārējā tiesa atcēla Komisijas lēmumu, ar kuru nodokļu režīms, kas tika noteikts **Spānijas futbola klubiem FC Barcelona, Real Madrid, Athletic Bilbao un Atlético Osasuna**, tika kvalificēts kā valsts atbalsts. Pretēji citiem Spānijas sporta klubiem, kuriem bija jātiec pārveidotiem par sporta akciju sabiedrībām, šie četri klubi turpināja darboties kā bezpeļņas organizācijas, un Komisija uzskatīja, ka tas tiem ļauj izmantot zemāku nominālo nodokļa likmi. Tomēr, kā uzskata Vispārējā tiesa, Komisija nav pārbaudījusi, vai tas, ka šiem četriem klubiem augšējā robeža nodokļu atskaitījumiem, kas ir saistīti ar jaunu spēlētāju iegādi, tika noteikta mazāka nekā citiem klubiem, nekompensē iepriekš minēto nodokļu priekšrocību.

► [Spriedumi Athletic Club un Fútbol Club Barcelona/Komisija, 2019. gada 26. februāris, T-679/16 u.c.](#)

Šajā pašā jomā Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas lēmumu, saskaņā ar kuru **Nirburgringas auto sacīkšu trases**, kuras bijušajiem īpašniekiem tika piešķirts ar iekšējo tirgu nesaderīgs valsts atbalsts, jaunajam īpašniekam nevar piespriest atlīdzināt šo atbalstu Vācijas iestādēm. Konkursa procedūra, ar kuru tika pārdota trases ekspluatācija, bija notikusi atklāti, pārredzami un nediskriminējoši, tās rezultātā tika noteikta tirgum atbilstoša pārdošanas cena, un nepastāv saimnieciskā pēctecība starp bijušajiem īpašniekiem un jauno īpašnieku.

► [Spriedumi NeXovation, Inc. un Ja zum Nürburgring/Komisija, 2019. gada 19. jūnijs, T-353/15 u.c.](#)

Savukārt Tiesa apelācijas kārtībā atcēla Komisijas lēmumu, saskaņā ar kuru Vācijas likumā par atjaunojamajiem energoresursiem bija ietverts valsts atbalsts, ciktāl, pirmkārt, ar to uzņēmumiem, kas ražo elektrību no atjaunojamiem energoresursiem, tika nodrošināta cena, kas pārsniedz tirgus cenu, un, otrkārt, ciktāl ar to tika samazināti energoietilpīgu ražošanas nozares uzņēmumu maksājumi šīs paaugstinātās cenas piemērošanas finansēšanai. Komisija nav pierādījusi, ka šajā likumā paredzētās priekšrocības ietvertu valsts resursus un šī fakta dēļ būtu uzskatāmas par valsts atbalstu.

► [Spriedums Vācija/Komisija, 2019. gada 28. marts, C-405/16 P](#)

B | GALVENIE SKAITLISKIE RĀDĪTĀJI PAR TIESVEDĪBAS DARBĪBU

TIESA

Tiesa galvenokārt izskata lietas par:

- **lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu**, ja valsts tiesai ir šaubas par kāda Savienības pieņemta akta interpretāciju vai spēkā esamību. Šajā gadījumā valsts tiesa aptur tajā notiekošo tiesvedību un vēršas Tiesā, kura spriež par attiecīgo normu interpretāciju vai spēkā esamību. Saņēmusi Tiesas nolēmumā ietverto skaidrojumu, valsts tiesa var atrisināt tajā izskatāmo strīdu. Lietās, kurās vajadzīga atbilde ļoti īsā termiņā (piemēram, saistībā ar patvērumu, robežkontroli, bērnu nolaupīšanu u.tml.), paredzēta **steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība ("PPU")**;
- **apelācijas sūdzībām**, kas vērstas pret Vispārējās tiesas pasludinātiem nolēmumiem un ir tiesību aizsardzības līdzekļi, ar ko Tiesa var atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu;
- **tiešajām prasībām**, kuras galvenokārt vērstas uz to, lai:
  - ♦ panāktu Savienības tiesību akta atcelšanu ("**prasība atcelt tiesību aktu**") vai
  - ♦ konstatētu Savienības tiesībās noteikto dalībvalsts pienākumu neizpildi ("**prasība sakarā ar pienākumu neizpildi**"). Ja dalībvalsts nepilda spriedumu, ar kuru ir konstatēta pienākumu neizpilde, otras prasības, kas tiek saukta par prasību sakarā ar "**divkāršu neizpildi**", iznākumā Tiesa tai var piemērot naudas sodu;
- lūgumu sniegt **atzinumu** par nolīguma, ko Savienība paredz noslēgt ar trešo valsti vai starptautisku organizāciju, saderību ar Līgumu noteikumiem. Šādu lūgumu var iesniegt dalībvalsts vai kāda Eiropas Savienības iestāde (Parlaments, Padome vai Komisija).

966 IEROSINĀTAS LIETAS

641 PREJUDICIĀLĀ
NOLĒMUMA
TIESVEDĪBA

no tām **20** PPU

41 TIEŠĀ PRASĪBA
no tām

35 prasības sakarā ar pienākumu neizpildi un

2 prasības sakarā ar "divkāršu neizpildi"

Dalībvalstis, kuras iesniegušas lielāko lūgumu skaitu:

VĀCIJA: 114

SPĀNIJA: 64

POLIJA: 39

ITĀLIJA: 70

RUMĀNIJA: 49

APELĀCIJAS
SŪDZĪBAS PAR
VISPĀRĒJĀS TIESAS
NOLĒMUMIEM

266

ATZINUMS

1

JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS
LŪGUMI

7

Lietas dalībnieks, kas nespēj segt tiesāšanās izmaksas, var lūgt piešķirt bezmaksas juridisko palīdzību.

865 IZSKATĪTAS LIETAS

601 PREJUDICIĀLĀ
NOLĒMUMA
TIESVEDĪBA

no tām **10** PPU

42 TIEŠĀS PRASĪBAS
no tām **25** lietās konstatēta
pienākumu neizpilde
15 dalībvalstu
gadījumā
no tām **1** spriedums par
"divkāršu neizpildi"

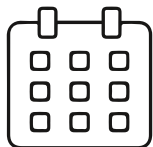
210 APELĀCIJAS SŪDZĪBAS
PAR VISPĀRĒJĀS TIESAS
NOLĒMUMIEM

no tām **28** gadījumos Vispārējās tiesas nolēmums tika atcelts

1 ATZINUMS

VIDĒJAIS TIESVEDĪBAS ILGUMS: **14,4** mēneši

.....
STEIDZAMĪBAS PREJUDICIĀLĀ
NOLĒMUMA TIESVEDĪBĀS: **3,1** mēnesis

1102 IZSKATĪŠANĀ ESOŠAS LIETAS 2019. GADA 31. DECEMBRĪ

GALVENĀS TĒMAS

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	113
Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums	62
Lauksaimniecība	33
Muitas savienība	22
Nodokļi	94
Pārvietošanās un uzņēmējdarbības brīvība un iekšējais tirgus	94
Patērētāju tiesību aizsardzība	81
Sociālās tiesības	55
Transports	42
Valsts atbalsts un konkurence	123
Vide	60

VISPĀRĒJĀ TIESA

Vispārējā tiesā pirmajā instancē var iesniegt tiešas prasības, ko ceļ **fiziskas un juridiskas personas (sabiedrības, apvienības u.tml.) un dalībvalstis** par Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tiesību aktiem, un tiešās prasības par tāda kaitējuma atlīdzinājumu, kuru nodarījušas iestādes vai to darbinieki. Liela daļa šo strīdu ir ekonomiska rakstura – intelektuālais īpašums (Eiropas Savienības preču zīmes un dizainparaugi), konkurence, valsts atbalsts un banku un finansiālā uzraudzība.

Vispārējai tiesai ir arī kompetence izskatīt strīdus civildienesta jomā starp Eiropas Savienību un tās darbiniekiem.

Vispārējās tiesas nolēmumus var pārsūdzēt Tiesā tikai par tiesību jautājumiem. Lietās, kurās jau veikta dubulta pārbaude (neatkarīgā apelācijas padomē, pēc tam Vispārējā tiesā), Tiesa pieņem apelācijas sūdzību tikai tad, ja šī sūdzība izceļ Savienības tiesību vienotībai, konsekvencei vai attīstībai svarīgu jautājumu.

939 IEROSINĀTAS LIETAS

848 TIEŠĀS
PRASĪBAS,
no tām:

157 par valsts atbalstu un konkurenci (to
skaitā 3 prasības, ko cēlušas dalībvalstis)

270 par intelektuālo un rūpniecisko īpašumu

87 ES civildienesta jomā

334 citas tiešās prasības (to skaitā
12 prasības, ko cēlušas dalībvalstis)

JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS LŪGUMI

55 Lietas dalībnieks, kas nespēj segt tiesāšanās izmaksas, var lūgt
piešķirt bezmaksas juridisko palīdzību.

874 IZSKATĪTAS LIETAS

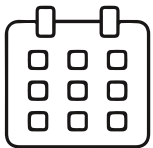
787 TIEŠĀS
PRASĪBAS,
no tām:

102 par valsts atbalstu un konkurenci

318 par intelektuālo un rūpniecisko īpašumu

107 ES civildienesta jomā

260 citas tiešās prasības

VIDĒJAIS TIESVEDĪBAS ILGUMS: **16,9** mēneši

**NOLĒMUMI, PAR KURIEM TIKA IESNIEGTA
APELĀCIJAS SŪDZĪBA TIESĀ:**

30 %

1398 IZSKATĪŠANĀ
ESOŠAS LIETAS 2019. GADA 31. DECEMBRĪ

GALVENĀS IZTIRZĀTĀS TĒMAS

Ekonomikas un monetārā politika	138
ES Civildienesta noteikumi	141
Ierobežojošie pasākumi	72
Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums	274
Konkurence	64
Lauksaimniecība	22
Pieklūve dokumentiem	30
Publiskie iepirkumi	15
Valsts atbalsts	278
Vide	12

ATVĒRTĪBAS UN PIEREDZES APMAIŅAS GADS

A | NOZĪMĪGI PASĀKUMI

Eiropas Savienības Tiesas dialogs ar valstu tiesām un Eiropas pilsoņiem neattiecas tikai uz tieslietu jautājumiem, bet ik gadus tiek arī bagātināts ar daudzveidīgu pieredzes apmaiņu.

Šajā ziņā 2019. gads bijis bagāts ar sanāksmēm un diskusijām, kas palīdz informēt par Savienības tiesībām un judikatūru un veicina to izpratni.

5. aprīlis

European Law Moot Court atzīmē 30. dzimšanas dienu

Tiesa uzņēma *European Law Moot Court* – starptautiskā tiesas procesa izspēles konkursa, kurš specializējas Savienības tiesībās un 2019. gadā svinēja savu 30. dzimšanas dienu, – finālistu komandas. Šis konkurss patlaban tiek uzskatīts par prestižākajām *moot court* sacensībām Savienības tiesībās, un tā mērķis ir uzlabot tiesību zinātņu studentu praktiskās zināšanas par Savienības tiesībām. Pērn tajā piedalījās aptuveni 80 universitāšu komandas no Eiropas Savienības un arī no trešajām valstīm. 2018.–2019. gada konkursa lieta bija saistīta ar valstu tiesu neatkarību, ar Eiropas apcietināšanas orderi, kā arī ar valstu tiesu, kuras nepieņem nolēmumu pēdējā instancē, iespējām uzdot prejudiciālus jautājumus Tiesai. Gada laikā **Ļubjanā, Madridē, Florencē un Atēnās** rīkoto **reģionālo finālu** atlasē uzvarējušās komandas tika aicinātas piedalīties finālā, kas tradicionāli notiek Tiesā. Pēc Tiesas un Vispārējās tiesas locekļu veidotās žūrijas apspriedes **Lēvenes Katoļu universitātes** (Beļģija) komanda tika pasludināta par 2019. gada uzvarētāju. “Labākā ģenerālvokāta” balva tika pasniegta **Laura Tribess** no **Ženēvas Universitātes** (Šveice), un “labākā Komisijas pārstāvja” balva – **Demivanden Berg** no **Neimegenes Universitātes** (Nīderlande). Visbeidzot, “labāko rakstisko apsvērumu” balvu saņēma **Osnabrikas Universitāte** (Vācija).

3. un 4. maijs

Central and Eastern European Moot Court (Centrālās un Austrumeiropas Moot Court) fināls

Tiesā norisinājās arī *Central and Eastern European Moot Court*, kas šogad svin 25. gadadienu, fināls. Komandas no 16 Centrālās un Austrumeiropas universitātēm cēla priekšā argumentus par dažādiem tematiem, piemēram, migrāciju, Vispārīgo datu aizsardzības regulu, tiesiskumu un valsts atbildību, ko uzklausa ģenerālvokātes *Sharpston* prezidētā Tiesas un Vispārējās tiesas tiesnešu komisija. 2019. gada uzvarētājs – **Zagrebas Universitātes** (Horvātija) komanda, kura finālā stājās pretī valsts universitātes **Kijevas Mogilas akadēmija** (Ukraina) komandai. *Julia Jeleńska* no **Varšavas Universitātes** (Polija) un *Anna Yatsyshyn* no valsts universitātes **Kijevas Mogilas akadēmija** katra ieguva balvu par labākajiem mutvārdu paskaidrojumiem. Visbeidzot, labāko rakstisko apsvērumu balvu saņēma **Prāgas Kārļa universitātes** (Čehija) komanda.

Apaļā galda diskusija “Tiesnesis un konkurences tiesības”

Vispārējā tiesa sarīkoja apaļā galda diskusiju, kura skāra dažādu konkurences tiesību tiesu kontroles sistēmu izvērtējumu, soda naudas, to, kā tiesas uzņem sarežģītus tehniski ekonomiskus argumentus, kā arī tautsaimniecību digitalizēšanos. Diskusijas mērķis bija **dalīties pieredzē un paraugpraksē** starp lielajām ekonomikas tiesību jomā kompetentajām tiesām. Apaļā galda diskusijā pulcējās prestižs panelis: Tiesas ģenerālvokāts *Giovanni Pitruzzella*, Vispārējās tiesas tiesnesis *Stéphane Gervasoni*, *United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit* tiesas *Senior Judge* un *George Mason University's Scalia Law School* profesors *Douglas H. Ginsburg* un Diseldorfas federālās zemes Augstākās tiesas (*Oberlandesgericht Düsseldorf*) tiesnesis profesors *Dr. Jürgen Kühnen*.

14. jūnijs

18. septembris

Diskusijkonference "Pils Tiesas ēku kompleksā"

Trešā torņa atklāšanas priekšvakarā notika **diskusijkonference** par izaicinājumiem arhitektūras jomā, ar kuriem nākas saskarties tiesu iestādēm domāta nekustamā īpašuma kompleksa būvniecībā. Konferenci atklāja Tiesas tiesnesis un ēku komisijas priekšsēdētājs *M. Biltgen* (Luksemburga), un tajā uzstājās Tieslietu augstākās izglītības institūta (*IHEJ*, Francija) ģenerālsekretārs *Antoine Garapon*. Uzstājās arī arhitekts *Dominique Perrault*, Tiesas pils 4. un 5. paplašināšanas kārtas projektētājs, un arhitekts *Bernard Plattner*. Papildus tam **izstāde** "Likumu gars, vietu ģēnijs: viena darba laiks. Uzbūvēt Tiesu pili Eiropas Savienībai" atklāja Tiesas ēku būvniecības vēstures aizkulises no Vecās pils atklāšanas 1973. gadā līdz pat mūsdienām.

Trešā torņa atklāšana

Jauno torni atklāja priekšsēdētājs *Koen Lenaerts*, klātesot Viņa Karaliskajai Augstībai Luksemburgas lielhercogam *Henri* un Luksemburgas ministru prezidentam *Xavier Bettel*. Šis 115 metru augstais tornis ir Luksemburgas **augstākā ēka**.

19. septembris

25. septembris

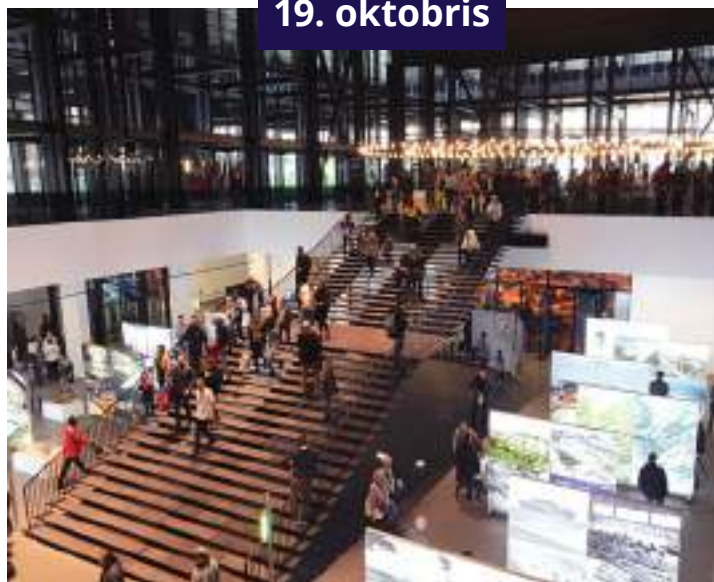
Kolokvijs par godu Vispārējās tiesas izveidošanas 30. gadskārtai

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa svinēja savu 30. gadskārtu. Ar Padomes 1988. gada 24. oktobrī pieņemto lēmumu izveidotās tiesas pirmie Locekļi stājās savos amatos 1989. gada 25. septembrī. Par godu šim notikumam Tiesas pils lielajā sēžu zālē notika kolokvijs par tēmu "Eiropas Savienības Vispārējā tiesa digitālajā laikmetā" ar divām apakštēmām: "**Pieejama tiesa**" un "**Efektīva un kvalitatīva tiesa**". Kolokvijā piedalījās daudzi Eiropas, nacionālo un starptautisko institūciju pārstāvji, kā arī tiesību profesori, tiesneši, juristi un advokāti no visām dalībvalstīm, klātesot Luksemburgas kultūras, mājokļu un tieslietu ministrei *Sam Tanson*.

Atvērto durvju diena

Kā jau katru gadu, Tiesa ver savas durvis apmeklētājiem. 2019. gada pasākums tika rīkots oktobrī, pēc Tiesas ēku kompleksa trešā torņa atklāšanas, lai apmeklētāji varētu aplūkot arī šo unikālo būvi. **Vairāk nekā 4800** apmeklētāju atnāca uz Tiesas pili, lai apmeklētu iestādi – tas ir lielākais jebkad šajā pasākumā sasniegtais skaits. **Vizītes gida pavadībā** visās valodās ļauj izskaidrot sabiedrībai Tiesas un tās dienestu uzdevumus. Dienesti ekskursijas maršrutā bija izvietojusi savus stendus (Vispārējās tiesas kanceleja, Daudzvalodības ģenerāldirekcija, Cilvēkresursu direkcija, Pētniecības un dokumentācijas direkcija, bibliotēka, Ēku un drošības direkcija, Vides pārvaldības un audita sistēma (EMAS)), pie kuriem tika uzņemti apmeklētāji, kuri vēlējās sīkāk iepazīties ar Tiesas darbu. Apmeklētājiem bija iespēja nokļūt arī **torņa 27. stāvā**, lai izbaudītu fantastisku skatu uz pilsētu. Tiesa šogad bija vienīgā Eiropas Savienības iestāde, kura Lielhercogistē organizēja atvērto durvju dienu.

19. oktobris

2019. gada 13. un 14. novembris

Seminārs "Daudzvalodības aizstāvība un ilustrēšana"

Sākot no 2018. gada, kad tika atzīmēta 60. gadadiena regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienībā lietojamās valodas, Tiesa ir ieviesusi "daudzvalodības pieeju", kas sastāv no dažādiem pasākumiem. To mērķis ir veicināt izpratni par daudzvalodību juridiskajā jomā un izcelt tās vērtību.

2019. gada 13. un 14. novembrī Tiesā tika organizēts seminārs par daudzvalodības aizstāvību un ilustrēšanu.

Semināra dalībnieku vidū bija Francijas koledžas (*Collège de France*) emeritētā profesore *Delmas-Marty*, Zinātņu akadēmijas pastāvīgā sekretāra padomniece *Gendreau-Massaloux* un Berlīnes-Brandenburgas Zinātņu akadēmijas loceklis *Trabant*, kā arī *Barbara Cassin*.

Barbara Cassin ir filoloģe, hellēniste un filozofe, Francijas Nacionālā zinātniskās pētniecības centra (*CNRS*) pētniecības direktore. Viņa tika ievēlēta par Francijas akadēmijas locekli 2018. gadā.

"Atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas ielūgumu, man kopā ar Mireille Delmas-Marty, Michèle Gendreau-Massaloux un Jürgen Trabant bija iespēja pagājušā gada novembrī iepazīties ar šo iestādi. Šī apmeklējuma laikā man bija izdevība satikties ar tās nozīmīgākajiem darbiniekiem, sākot no priekšsēdētāja un tiesas sekretāra līdz tādiem svarīgiem zobratiem kā tulki, neaizmirstot arī dažādu dienestu vadītājus. Tas ne tikai atstāja uz mani iespaidu, bet arī aizkustināja. Pieredze Briseles Komisijā, kurā es kādu laiku biju "augsta līmeņa eksperte" (kā mēs sakām sliktā franču valodā, kas burtiski pārceļta no angļu valodas) par daudzvalodību atbildīgajā komisijā, kad tāda vēl pastāvēja, bija mani darījusi bažīgu. Bet viesošanās Luksemburgā man deva pārlicību par Eiropu.

Eiropas valoda ir tulkošana, mēdza teikt Umberto Eko. Un Tiesa tik tiešām ir daudzvalodīga. Tā runā dažādās valodās un nerimst tulkot.

Kaut arī apspriežu laikā kā kopīgo valodu izmanto franču valodu, kas ir romiešu tiesību mantiniece, tomēr, pateicoties juristiem lingvistiem un tulkiem, Tiesā faktiski tiek izmantotas visas Eiropas Savienības valodas. Tā kā lieta tiek ierosināta vienā no 24 valodām (tiesvedības valodā), spriedums tiks pasludināts šajā valodā un parasti tajā pašā dienā būs pieejams arī pārējās 23 valodās. Starp kultūru un pasaules redzējumu, ko paūz "common law" angļu valoda, un to, kas raksturīgs romiešu tiesību franču valodai, neaizmirstot par likumdošanu, kas raksturīga katrai no 28 valstīm, ir ne mazums "netulkojamo" jēdzienu. Sākot jau ar "right", kas tulkojumā nozīmē kaut ko līdzīgu "tiesībām", un "law", kas tulkojumā ir kaut kas līdzīgs "likumam". Manuprāt, vispārsteidzošākais ir tas, ka katrā atsevišķā gadījumā šo netulkojamo jēdzienu tulkošana mudina ķerties pie izgudrojumiem. Tiesa izstrādā autonomus jēdzienus, uz kuriem attiecas Eiropas Savienības tiesības. Piemēram, tādi vārdi kā "darba ņēmējs", "laukulātais", "pārkāpums" – šie franču vārdi tiek no jauna semantizēti Savienības tiesību aktos un to dēļ, un tur tie attiecas

uz sarežģītākām un plašākām reālijām nekā franču terminoloģijā.

Tādā veidā dzimst pārvalstiskais un patiesi eiropēisks, kas cieši savijies ar pārējo pasauli. Šis eiropēisks ir ārkārtīgi tālu no nonivelētās "Globish" angļu valodas, pie kā Brisele pieradina tos, kas padodas.

Ar šiem diviem ieročiem, kas ir tulkošana kā prasme tikt galā ar atšķirībām, no vienas puses, bet no otras puses – tādu terminu radīšana, kas spēj šīm atšķirībām likt pārtapt kompleksākā vienībā, Eiropas Savienības Tiesa, manuprāt, var kalpot par konkrētu paradigmu Eiropai, kas ir vienota daudzveidībā.

Nākamais solis būtu integrēt visu to dokumentu daudzumu, ko tiesa ieguvusi dažādās valodās, kādā no progresīvajām Deep Learning tipa datorizētās tulkošanas tehnoloģijām, vienlaikus saglabājot dokumentu konfidencialitāti, lai varētu tiešā veidā izmantot dārgumus, kurus uzkrājuši juristi lingvisti. Attīstāma ideja Eiropai?"

Barbara Cassin

Tiesneši **apspiežas**, balstoties uz sprieduma projektu, kuru franču valodā sagatavojis tiesnesis referents, bez tulkotāju vai tulku palīdzības.

Katrā lietā tiek noteikta **tiesvedības valoda**. Prejudiciāla nolēmuma tiesvedībās tā ir valoda, kuru izmanto valsts tiesa, kas vēršas pie Tiesas. Tiešo prasību tiesvedībā tā ir valoda, kas izmantota prasības pieteikumā.

Eiropas Komisija, kas uzrauga Līgumu ievērošanu, var **uzsākt pārkāpuma procedūru** pret dalībvalsti, kas nepilda savus pienākumus. Ja pārkāpums netiek novērsts, Komisija pret šo dalībvalsti iesniedz tiesā prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi.

18. un 19. novembris

Tiesnešu forums

Nemot vērā tradīciju un tiesību sistēmu daudzveidību Eiropas Savienībā, ciešas attiecības starp Tiesu un valstu tiesām ir Savienības tiesību sistēmas stūrakmens. Pastāvīgs dialogs ir būtisks, lai uzturētu tiesiskumu, uz kura pamata ir dibināta Eiropas Savienība, un veicinātu izpratni par dalībvalstu likumiem un sistēmām. Tiesa daudz dara, lai stiprinātu šādu dialogu. Viens no veiktajiem pasākumiem ir kopš 1968. gada ik gadus organizētais tiesnešu forums. Šis tikšanās reizes dod iespēju stiprināt sadarbību un uzticēšanos ne tikai starp Tiesu un valstu tiesām, bet arī starp pašām valstu tiesām.

2019. gadā 51. Tiesnešu forums uz divām dienām pulcēja **159 konstitucionālo un augstāko tiesu tiesnešus no 28 dalībvalstīm** un pašas iestādes locekļus. Savā apsveikuma uzrunā priekšsēdētājs Lēnartss (*Lenaerts*) atgādināja, kādu nozīmi Tiesa piešķir “tās attiecībām ar valstu tiesām”, un uzsvēra, ka “šīs sanāksmes mērķis ir, lai tā būtu interaktīva, lai notiktu viedokļu apmaiņa, ļaujot arī mūsu iestādes locekļiem labāk izprast dažādu valstu tiesību sistēmu īpatnības”.

Šī gada divas darba plenārsēdes ir veltītas jaunākajai tiesu praksei par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu procesuālajiem aspektiem (plenārsēdes moderators – Zviedrijas Augstākās administratīvās tiesas tiesnesis *Thomas Bull*) un pēdējā laika judikatūras attīstībai tiesu neatkarības jautājumos (plenārsēdes moderators – Horvātijas Konstitucionālās tiesas tiesnesis *Goran Selanec*). Turklāt trīs darbsemināri ir organizēti attiecībā uz judikatūru saistībā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, lai uzsvērtu tās kā primāro tiesību avota desmito gadadienu.

Profesionālās apmaiņas programma *ACA-Europe*

Tiesa kopā ar *ACA-Europe* (Eiropas Savienības Valstu padomju un augstāko administratīvo tiesu asociācija) organizē profesionālās apmaiņas programmas, lai ļautu katras Eiropas Savienības dalībvalsts augstāko administratīvo tiesu tiesnešiem padziļināt zināšanas Eiropas Savienības tiesībās.

Maria Bakavou, Valsts padomes (Grieķija) revidente, kura piedalījās profesionālās apmaiņas programmā Tiesā, padalījās ar iespaidiem par šo pieredzi:

“Šī programma ir bijusi bagātinoša un ārkārtīgi noderīga. Tiem, kurus interesē Tiesas iekšējā darbība, tā var iemācīt daudz vairāk nekā gadiem ilgas teorētiskas studijas. Turklāt tā liecina par Tiesas kā kopējo Eiropas vērtību sargātājas pastāvīgo lomu. Ārkārtīgi nozīmīgi šajā programmā ir kontakti ar Tiesas locekļiem, un tie ir jāattīsta, jāapsveic un jāveicina. Es esmu cieši pārliecināta, ka šī pieredze būtu ļoti noderīga visu dalībvalstu konstitucionālajiem un augstākajiem tiesnešiem.”

Maria Bakavou

OFICIĀLIE APMEKLĒJUMI

Lai veicinātu apmaiņu starp iestādēm, Tiesa uztur regulāru dialogu ar citām Eiropas institūcijām, starptautiskajām tiesām un Eiropas Savienības dalībvalstu institūcijām un tiesām.

Šajā institucionālās apmaiņas garā Tiesa 2019. gadā uzņēma Eiropas Centrālās bankas (ECB) prezidentu *Mario Draghi*, jaunās Eiropas Prokuratūras galveno prokurori *Laura Codruța Kovesi*, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) prezidenti *Bente Angell-Hansen* un Eiropas Tiesu iestāžu padomju tīkla priekšsēdētāju *Kees Sterk*.

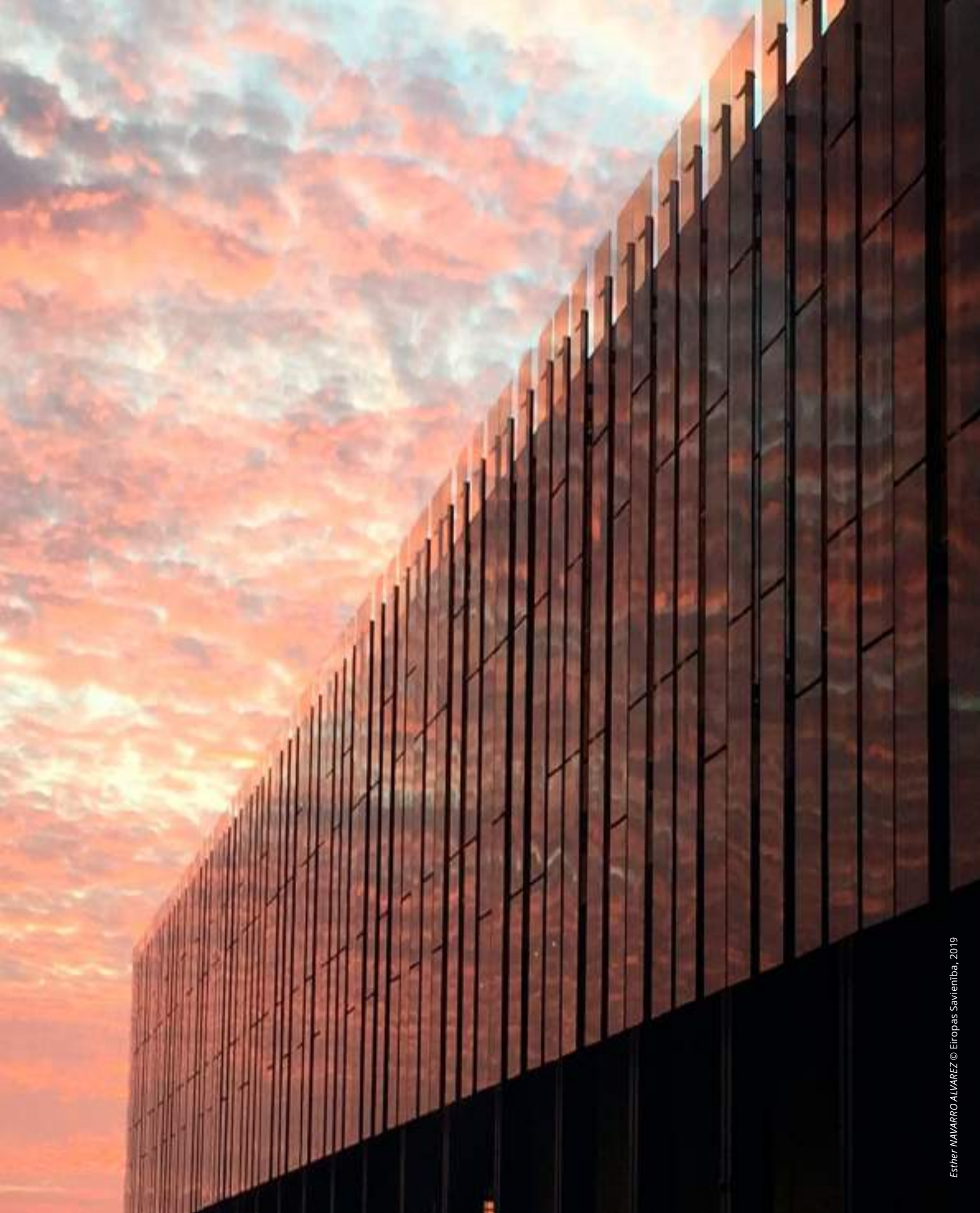
Jāpiemin, ka 2019. gadā Tiesu apmeklēja arī Hāgas Starptautiskās tiesas delegācija.

Tiesa uzņēma arī delegācijas no valstu tiesām, piemēram, no Spānijas Konstitucionālās tiesas (foto), Bulgārijas Augstākās kasācijas tiesas, Nīderlandes *Hoge Raad* (Fiskālo lietu palāta) (foto) un Beniluksa tiesas, kā arī *Stephan Harbath* kungu, *Bundesverfassungsgericht* (Vācijas Konstitucionālās tiesas) priekšsēdētāja vietnieku.

Turklāt Tiesa uzņēma arī dažādas dalībvalstu amatpersonas. Īpaši pieminēsim Īrijas premjerministru V.E. *Leo Varadkar*, Čehijas Republikas premjerministru V.E. *Andrej Babiš*, Spānijas Ārlietu ministrijas valsts sekretāru Eiropas Savienības lietās *Luis Marco Aguiriano Nalda*, Igaunijas tieslietu ministru *Raivo Aeg*, Ungārijas tieslietu ministru *László Trócsányi*, Latvijas Ministru prezidenta biedru un tieslietu ministru Jāni Bordānu, Luksemburgas mobilitātes un sabiedrisko darbu ministru *François Bausch*, Apvienotās Karalistes tieslietu ministru *David Gauke* un Zviedrijas Eiropas lietu ministru *Hans Dahlgren*.

Visbeidzot, 2019. gadā notika Tiesas pārstāvju oficiālā vizīte Eiropas Cilvēktiesību tiesā (ECT) Strasbūrā.

PASTĀVĪGS DIALOGS AR JURIDISKO PROFESIJU PĀRSTĀVJIEM

→ Starptiesu dialoga uzturēšana ar valstu tiesnešiem

SATIKTO VALSTU TIESNEŠU
SKAITS

2824

- valstu tiesnešu uzņemšana, tiem piedaloties ikgadējā tiesnešu forumā vai izejot 6 vai 10 mēnešu ilgu praksi kāda iestādes locekļa birojā
- Tiesā rīkotos semināros
- valstu tiesnešiem paredzētos priekšlasījumos apvienību vai Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu ietvaros
- piedaloties valstu augstāko tiesu un virstiesu svinīgajos tiesas gada atklāšanas pasākumos un tiekoties ar dalībvalstu augstāko tiesu priekšsēdētājiem vai priekšsēdātāju vietniekiem

→ Savienības tiesību piemērošanas un izpratnes veicināšana
juridisko profesiju pārstāvju vidū

753 APMEKLĒTĀJU
GRUPAS

tiel iepazīstinātas vai nu ar lietām, kuru tiesas sēdes tās apmeklē, vai ar tiesu darbību

no tām **223** juridisko profesiju pārstāvju grupas

proti,

4560 PERSONAS

272 UZŅEMTI JURISTI
PRĀKTIKANTI

267 VIESLASĪTĀJI

studenti, pētnieki, mācībspēki, kas veikuši pētījumus iestādes bibliotēkā

PADZIĻINĀTS DIALOGS AR EIROPAS PILSONIEM

22 924 APMEKLĒTĀJI

no tiem **4825** atvērto durvju dienā

165 PAZIŅOJUMI PRESEI

(proti, kopumā **1953** valodu versijas)

Katrs paziņojums presei tiek tulkots vairākās valodās atkarībā no žurnālistu un plašās sabiedrības dalībvalstīs izrādītās intereses. Šie paziņojumi pieejami tīmekļvietnē curia.europa.eu.

416 TVĪTI, NOSŪTĪTI NO TIESAS *TWITTER* KONTIEM,
kuriem ir vairāk nekā **80 000** SEKOTĀJU

108 LŪGUMI PIEKĻŪT IESTĀDES ADMINISTRATĪVAJIEM
DOKUMENTIEM UN VĒSTURISKAJIEM ARHĪVIEM

aptuveni **28 000** INFORMĀCIJAS PIEPRASĪJUMU GADĀ

PASTĀVĪGS OFICIĀLS UN INSTITUCIONĀLS DIALOGS

6 SVINĪGĀS SĒDES

**EIROPAS JUSTĪCIJAI
KALPOJOŠA
ADMINISTRĀCIJA**

A | PASTĀVĪGI EFEKTIVITĀTES MEKLĒJUMI

Tiesas sekretārs, kas ir iestādes ģenerālsekretārs, Tiesas priekšsēdētāja pakļautībā vada administratīvo dienestu darbu. Viņš uzskatāmi parāda dienestu apņemšanos sniegt atbalstu lietu izskatīšanas darbībā.

EIROPAS JUSTĪCIJAI KALPOJOŠA ADMINISTRĀCIJA

Tiesas iestāde, pirmkārt, nozīmē **struktūru** gan burtiskā, gan pārnestā nozīmē. 2019. gadā par to varēja pārliecināties īpaši. Vienlaikus tika pabeigta Eiropas Savienības Tiesas ēkas celtniecības pēdējais posms un Īstenota Savienības tiesu struktūras reforma, kas izrietēja no Regulas 2015/2422.

Runājot par ēkām, iestāde 2019. gada 19. septembrī svinēja **sava trešā torņa atklāšanu**. Tas ir visaugstākais Lielhercogistē un tika uzcelts, ievērojot gan noteiktos termiņus, gan sākotnēji piešķirto budžetu un visaugstākās vides aizsardzības prasības. Tornis ļauj apvienot vienuviet Daudzvalodības ģenerāldirekcijas dienestus, kas līdz šim daļēji bija izvietoti citās ēkās, un pirmo reizi 20 gadu laikā viss Tiesas personāls strādā vienkopus. Tagad vairāk nekā 2200 darbinieku sastopas zem viena jumta un katru dienu iziet cauri vienai un tai pašai galerijai. Papildus efektivitātes pieaugumam ikdienas darbā, ko šis apstākļi rada, šī kopība ir simbols vienprātībai, ar kādu iestādes darbinieki pilda savus pienākumus, kalpojot justīcijai Savienībā.

Runājot par **institucionālo struktūru**, Eiropas Savienības Vispārējā tiesa savas reformas trešā un pēdējā posma laikā ir uzņēmusi vēl astoņus tiesnešus, tādējādi palielinot viņu skaitu līdz diviem no katras dalībvalsts. Visi iestādes dienesti ir snieguši palīdzīgu roku Vispārējās tiesas reorganizācijā un jauno locekļu iekļaušanā. Rezultāti ir jūtami jau tagad, jo ievērojami samazinājies tiesvedības ilgums (skat. 59. lpp.). Kalendāra sakritība un cits simbols: reformas noslēgums sakrīt ar Vispārējās tiesas 30. gadadienu, kas tika svinēta 25. septembrī, tieši tajā pašā dienā, kad 1989. gadā stājās amatā pirmie 12 tiesneši. Gadadienas atzīmēšana norisinājās kolokvijā par tēmu "Eiropas Savienības Vispārējā tiesa digitālajā laikmetā" ietvaros (skat. 65. lpp.).

Taču tiesu iestāde nozīmē arī **administrāciju**. To veido sievietes un vīrieši, kas no dienas dienā strādā, lai atbalstītu tiesu darbu.

Šīs administrācijas mērķis ir nemītīgi uzlabot savus pakalpojumus, **rūpējoties par kvalitāti un efektivitāti**, lai palīdzētu tiesām tikt galā ar izaicinājumu, ko rada tiesvedību pieaugums un diversifikācija. 2019. gadā tika īstenoti vairāki tieši uz šādu mērķi vērsti projekti, kuros izmantoti gan tehnoloģiski jauninājumi, gan jauni organizatoriski risinājumi.

Tā, piemēram, Pētniecības un dokumentācijas direkcija ir pastiprinājusi savu darbību sākotnējā lietu sagatavošanā (tas attiecas uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu un apelāciju iepriekšējas pieņemšanas mehānismu) un spējusi panākt sinerģiju ar Komunikācijas dienestu, sagatavojot preses relīzes un gada ziņojumu par tiesu darbību. Turpinot savu pārveidi par zināšanu pārvaldības dokumentācijas centru, Bibliotēkas direkcija ir izveidojusi jaunu juridiskās literatūras meklēšanas rīku un dažādojusi savu katalogu. Savukārt Informācijas tehnoloģiju direkcija vispirms veica aptauju par biroju un dienestu vajadzībām un, kad tā bija noslēgusies, turpināja darbu pie lietu pārvaldības integrētās sistēmas izstrādes, par kuru 2019. gada augustā tika izsludināts konkurss, kā arī uzsāka plašu iestādes darbinieku datortehnikas aizstāšanas programmu mobilitātes stratēģijas ietvaros. Paraleli tam tiek cieši sekots līdzi potenciālajām iespējām mākslīgā intelekta izmantošanai specifiskām iestādes vajadzībām. Kā pirmā tās jau ir sākusi izmantot Daudzvalodības ģenerāldirekcija, ieviešot rīku, kura pamatā ir tā saucamā neironu mašīntulkošana. Šāds tehnoloģiskais atbalsts ļaus dienestam tikt galā ar pieaugošo darba slodzi, vienlaikus saglabājot abus galvenos daudzvalodības principus: garantēt jebkuram prasītājam iespēju celt prasību Tiesā viņa izvēlētajā valodā un nodrošināt judikatūras izplatīšanos katrā no 24 oficiālajām valodām, kurās runā Eiropas Savienības pilsoņi.

Īstenojot šos dažādos projektus, visi dienesti varēja rēķināties ar Cilvēkresursu direkcijas atbalstu – šī departamenta uzdevums ir veicināt profesionālo apmācību un labklājību darbā. 2019. gadu iezīmēja *jobshadowing* jeb darba ēnošana, kas veicināja labās prakses apmaiņu un savstarpēju atvērtību. Tika īstenota arī vadības apmācības programma, kas paredzēta vidējā un augstākā līmeņa vadītājiem, un radīta iespēja reizēm strādāt no mājām. Tas atbilst darba organizācijas modernizācijas un elastīgas pieejas tendencei.

Visbeidzot, mūsdienīga tiesu iestāde ir arī **sabiedrībai atvērta** iestāde, kas veicina **pieeju informācijai** un **dalīšanos zināšanās**.

Sākot no 2019. gada novembra, Tiesa un augstākās tiesas, kas piedalās **Eiropas Savienības tiesu tīklā (RJUE)**, ir nolēmušas tīmekļvietnē *Curia* padarīt pieejamus plašai sabiedrībai un visās valodās valstu lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas iesniegti kopš 2018. gada 1. jūlija, kā arī valstu tiesu nolēmumus, kas skar Savienības tiesības, tāpat kā dažādus zinātniska vai izglītojoša rakstura dokumentus, ko izstrādājušas tiesas, kas ir *RJUE* locekles, valodās, kurās tās ir nolēmušas tos izplatīt. Tiesneši, juristi un pētnieki visā pasaulē tagad var izmantot šo nesarīdīnāmi bagātīgo dokumentāciju par Savienības tiesību aktiem un to piemērošanu dalībvalstīs.

Turklāt iestāde, kas jau darbojas *Twitter* un *YouTube*, attīstīdama savu **digitālo stratēģiju**, ir dažādojusi komunikācijas kanālus, 2019. gada decembrī atverot un sākot izmantot *LinkedIn* kontu. Šī platforma, kurai jau pēc pāris lietošanas dienām bija 30 000 abonenti, ļauj tiesai dalīties ar saviem juridiskajiem un institucionālajiem jaunumiem profesionālās redzamības telpā un tādējādi uzlabot novērotāju (juristu, žurnālistu, pilsoņu) piekļuvi dažādām tēmām, kas saistītas ar tās darbību (sekošana tiesvedībai, paziņojumi presei, pasākumi).

Visbeidzot, apzinoties, cik svarīgas (papildus digitālo tehnoloģiju piedāvātajām iespējām) ir klātienes tikšanās, Tiesa turpināja apliecināt savu īpašo atbalstu **tiesnešu forumam** (semināram, kas trīs dienas pulcē vairāk nekā 150 tiesnešus no dalībvalstīm) un **atvērto durvju dienai**, kuras apmeklējums šogad bija rekordliels (gandrīz 5000 apmeklētāju), liecinot par plašu sabiedrības interesi.

Šajā konspektīvajā 2019. gadā veikto darbību pārskatā redzama Eiropas Savienības Tiesas – tiesu iestādes, kas garantē uz likumu balstītu Savienību un demokrātisko vērtību ievērošanu – griba apņēmīgi rīkoties kā institucionālā, tā administratīvā līmenī, lai modernizētos ar mērķi piedāvāt kvalitāti, efektivitāti un daudzvalodības atvērtību pasaulē.

Alfredo Calot Escobar
Tiesas sekretārs

B | TIESA PAPLAŠINA SAVU KLĀTBŪTNI SOCIĀLAJOS TĪKLOS

Valsts iestādei ir demokrātisks pienākums informēt pilsoņus. Vēl vairāk – efektīva komunikācija mūsdienās vairs netiek veidota kā vienvirziena attiecības. Modernai valsts iestādei neizbēgami jāizmanto sociālie tīkli, ja tā vēlas efektīvi komunicēt ar sabiedrību. Pateicoties šo jauno komunikācijas līdzekļu izmantošanai, Eiropas Savienības Tiesa šodien vēršas ne tikai pie žurnālistiem un tiem, kas darbojas juridiskajā pasaulē, bet arī – un it īpaši – pie pilsoņiem. Visi sociālo mediju lietotāji tagad var uzzināt par tiesvedībām Tiesā un Vispārējā tiesā, spriedumiem un secinājumiem, iestādē organizētajiem pasākumiem, darba piedāvājumiem, kā arī citām publikācijām, kas paredzētas speciālistiem vai sabiedrībai kopumā.

Iestāde jau ļoti aktīvi un ar lieliem panākumiem darbojas **Twitter** (divi konti – franču un angļu valodā – tiek izmantoti kopš 2013. gada) un **YouTube** (kanāls tiek izmantots kopš 2017. gada) un vēlas izplatīt juridisko informāciju vēl plašāk. Tas pieder pie Tiesas digitālās stratēģijas nepārtrauktas attīstības pieejas.

Šim nolūkam kopš 2019. gada iestādei ir savs konts profesionālajā sociālajā tīklā **LinkedIn**. Abonentu kļūst arvien vairāk (to skaits pieauga no 22 000 2019. gada novembrī līdz vairāk nekā 30 000 2019. gada 31. decembrī, kas nozīmē palielinājumu par 34% divu mēnešu laikā), rezultātiem pārsniedzot visas cerības attiecībā uz šo platformu. Vidējais **iesaistes līmenis** Tiesas kontam – 5,95% decembrī – ir ievērojami augstāks nekā vidējais iesaistes līmenis **LinkedIn** tīklā kopumā (0,054%), un katra publikācija iestādes kontā sasniedz vairāk nekā 10 000 lietotāju.

2019. gadā Tiesa pirmo reizi izveidoja **Facebook** pasākuma (**Facebook Event**) lapu, kas bija pilnībā veltīta tam, lai reklamētu atvērto durvju dienu pirms pasākuma (ar brīvprātīgo pieredzes video, laika atpakaļskaitīšanu un lielu daudzumu citas praktiskas

informācijas) un pasākuma laikā (ar nelielu ieskatu dienas norisē ik pa stundai). Šī lapa sasniedza ap 70 000 cilvēku. Iepriekš nepieredzētais apmeklētāju skaits šajā dienā (vairāk nekā 4800) liecina par to, ka tiesas uzsāktā kampaņa šajā sociālajā tīklā bija izdevusies.

Arī abi Tiesas **Twitter** konti 2019. gadā piedzīvoja nepārtrauktu izaugsmi. 2019. gada 31. decembrī tiem bija vairāk nekā 81 000 sekotāju un iesaistes līmenis vidēji bija no 2% līdz 3% (ievērojami augstāks nekā vidējais iesaistes līmenis visā **Twitter**, kur tas ir 0,03%).

Tiesu iedvesmoja tās veiksmīgā darbība kanālā **YouTube**, tāpēc 2019. gadā tā savu animācijas filmu ciklu papildināja ar vēl trim, kas stāsta par Tiesas darbu un tās judikatūras ietekmi uz pilsoņu dzīvi. Aplūkotās tēmas ir judikatūra šādās jomās: sports, digitālā pasaule un vide. Viss cikls kopumā nu sastāv no 13 videoklipiem, kas visi ir pieejami 23 oficiālajās Eiropas Savienības valodās. Kopumā šī kanāla skatījumu skaits 2019. gadā, salīdzinot ar 2018. gadu, ir palielinājies par 50%.

Sekoiet mums sociālajos tīklos!

 [Twitter EN](#)

 [LinkedIn](#)

 [Twitter FR](#)

 [YouTube](#)

Iesaistes līmenis atspoguļo to tvītu procentuālo daudzumu, kuru rezultātā tiek nospiesti "like" vai arī ieraksts tiek retvītots, kas norāda uz abonētu interesi par sociālajā tīklā *Twitter* izplatīto informāciju.

C | VIDEI DRAUDZĪGA IESTĀDE

Jau vairākus gadus Eiropas Savienības tiesa īsteno vērīenīgu vides politiku, lai nodrošinātu atbilstību visstingrākajām prasībām ilgtspējīgas attīstības un vides saglabāšanas jomā.

Gan īstenojot savus būvprojektus, gan ikdienā apsaimniekojot tās rīcībā esošos līdzekļus un rīkus, šī iestāde nerimstoši rūpējas par vides saudzēšanu, un to apliecina arī tās **iekļaušana EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme, Vides pārvaldības un audita sistēma) **reģistrā** kopš 2016. gada.

EMAS sertifikācija, kas paredzēta Eiropas regulā, tiek piešķirta organizācijām, kuras atbilst stingriem nosacījumiem attiecībā uz vides politiku un uz centieniem vides saglabāšanas un ilgtspējīgas attīstības jomā. Tā ir uztverama kā nozīmīga atzinība par saistībām, ko Tiesa uzņēmusies attiecībā uz ekoloģiju, un par tās ievērojamo veikumu vides jomā.

Savā ikgadējā Vides deklarācijā Tiesa detalizēti apkopo vides aizsardzībā paveikto, kā arī iestādes šābrīža un nākotnes projektus ekoloģijas jomā.

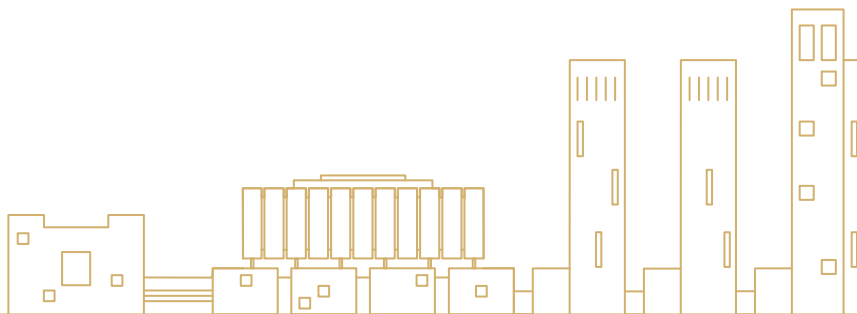
Izmantojot **tiešsaistes apmācības moduli**, Tiesa vēršas pie visiem jaunajiem darbiniekiem, lai informētu par vides aspektiem viņu ikdienas darbā, sniedzot ieteikumus par pareiziem ieradumiem attiecībā uz informācijas tehnoloģiju un elektronisko biroja iekārtu izmantošanu, elektroenerģijas un ūdens patēriņu, atkritumu pārstrādi un pārvietošanos.

Runājot par konkrētām darbībām, Tiesa bija izvirzījusi kā mērķi 2016.–2018. gada periodā par 10 % samazināt **reģenerējamo atkritumu** daļu nešķīrotajos atkritumos. Reālais samazinājums bija par 24,5 %, tātad sākotnējais mērķis ir ievērojami pārsniegts.

Lietojumprogrammai e-Curia ([skat. 26. lpp.](#)) tiesvedības dokumentu apmaiņai starp lietas dalībnieku pārstāvjiem un Savienības tiesām ir pozitīva ietekme uz vidi. Piemēram, ja visas procesuālo dokumentu lappuses, kas 2019. gadā tika iesniegtas Tiesā un Vispārējā tiesā, izmantojot *e-Curia* (gandrīz viens miljons), kopā ar to kopiju komplektiem būtu iesniegtas papīra formātā, tas kopā būtu radījis vairāk nekā piecus miljonus dokumentu lappušu, kas atbilst aptuveni 12,5 tonnām papīra, kas turklāt fiziski būtu bijis jāatgādā līdz Luksemburgai.

Plastmasas pudeļu
korķu vākšana

Vienreiz lietojamās plastmasas
daudzuma samazināšana

Velosipēdu stāvvietu
skaita palielināšana

Akcija *Mam vēlo op d'Schaff*
("Uz darbu ar divriteni")
Tiesa saņēma balvu par 2. vietu
sacensībā *Golden Gear Award*.

Kopš 2016. gada darbinieki,
kas tajā piedalās, ir nobraukuši
vairāk nekā **132 000 km**, kas
nozīmē par **20 t CO₂** mazāk.

Dalība Eiropas
mobilitātes nedēļā

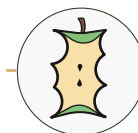
Ūdens patēriņa samazinājums:

-2,1 %
m³/PLE
2018. gadā

Nešķirotu atkritumu daudzuma
samazinājums:

-24,5 %
kg/PLE
2018. gadā

Organisko atkritumu vākšana
biogāzes ražošanai

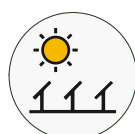
Papīra patēriņa samazinājums:

-15,5 %
kg/PLE
2018. gadā

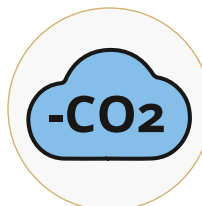
Elektroenerģijas
patēriņa samazinājums:

-8,3 %
kWh/PLE
2018. gadā

2888 m²
saules bateriju, lai saražotu gandrīz

368 500
kWh
2018. gadā
Atbilst 67 ģimeņu gada
elektroenerģijas patēriņam

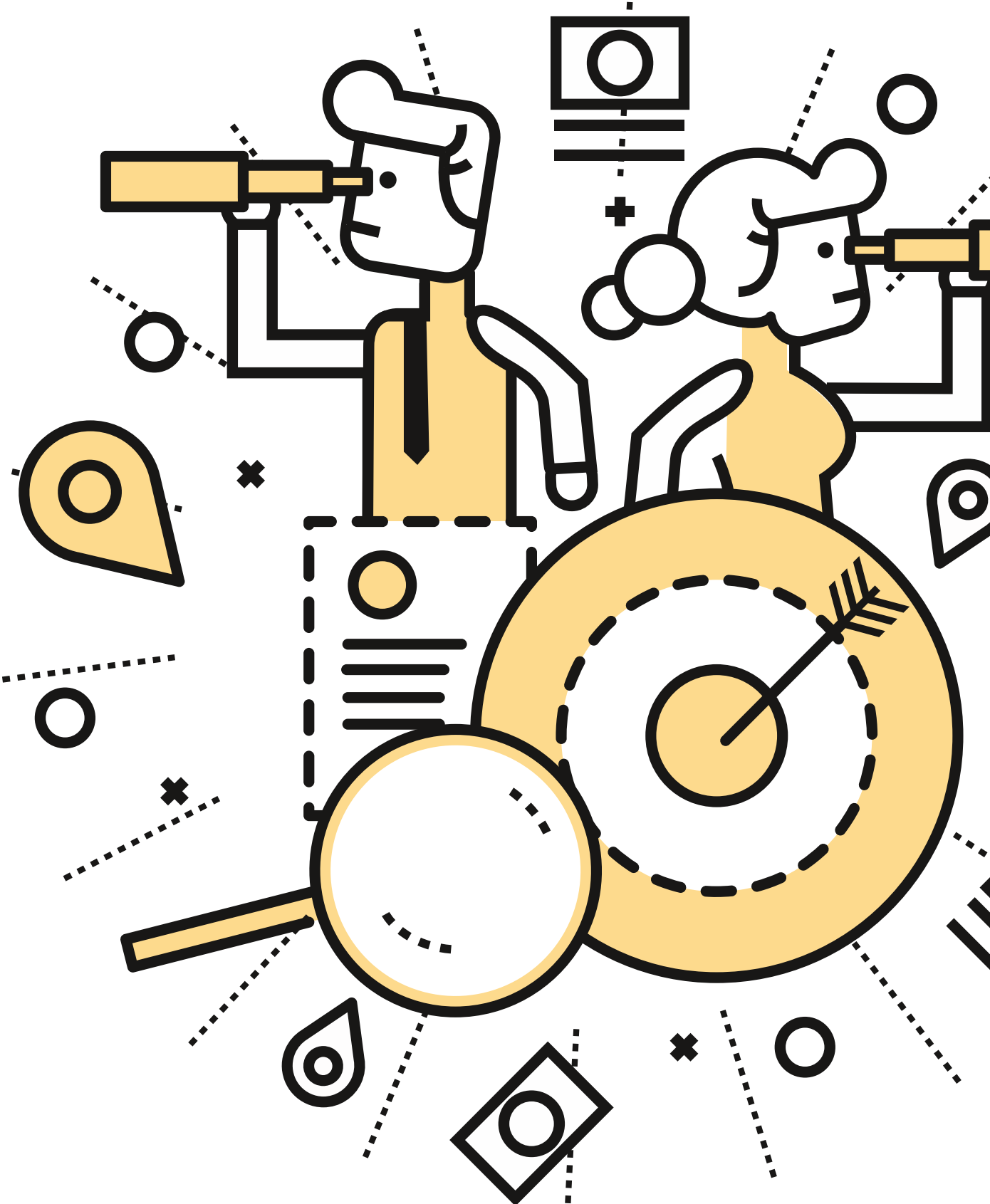

Oglekļa dioksīda
izmešu samazinājums

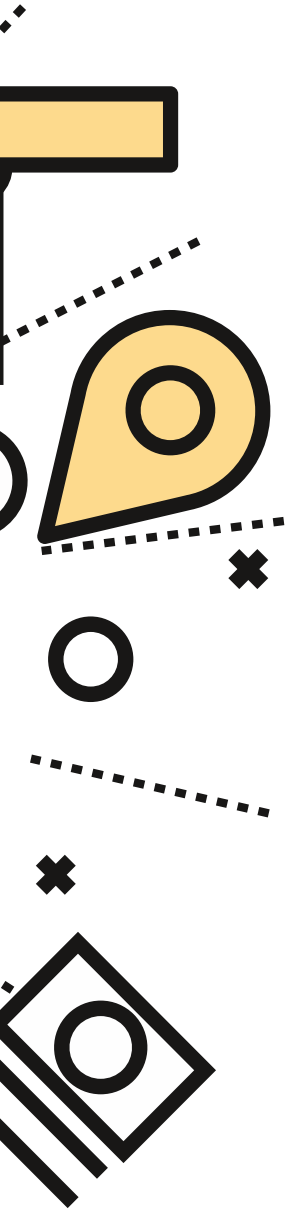

Pilna laika ekvivalents (PLE) ir vienība, kas ļauj izmērīt profesionālo darbību neatkarīgi no atšķirībām katra darbinieka nedēļā nostrādāto darba stundu skaitā, kuras rodas atšķirīgu darba laika modeļu dēļ.

Ūdens, atkritumu, papīra un elektroenerģijas vides rādītāji atbilst 2018. gadam. Atšķirības norādītas, salīdzinot ar 2015. gadu, kas ir atsauces gads.

SKATS NĀKOTNĒ

ATBILDĒT UZ JAUNĀS DESMITGADES IZAICINĀJUMIEM

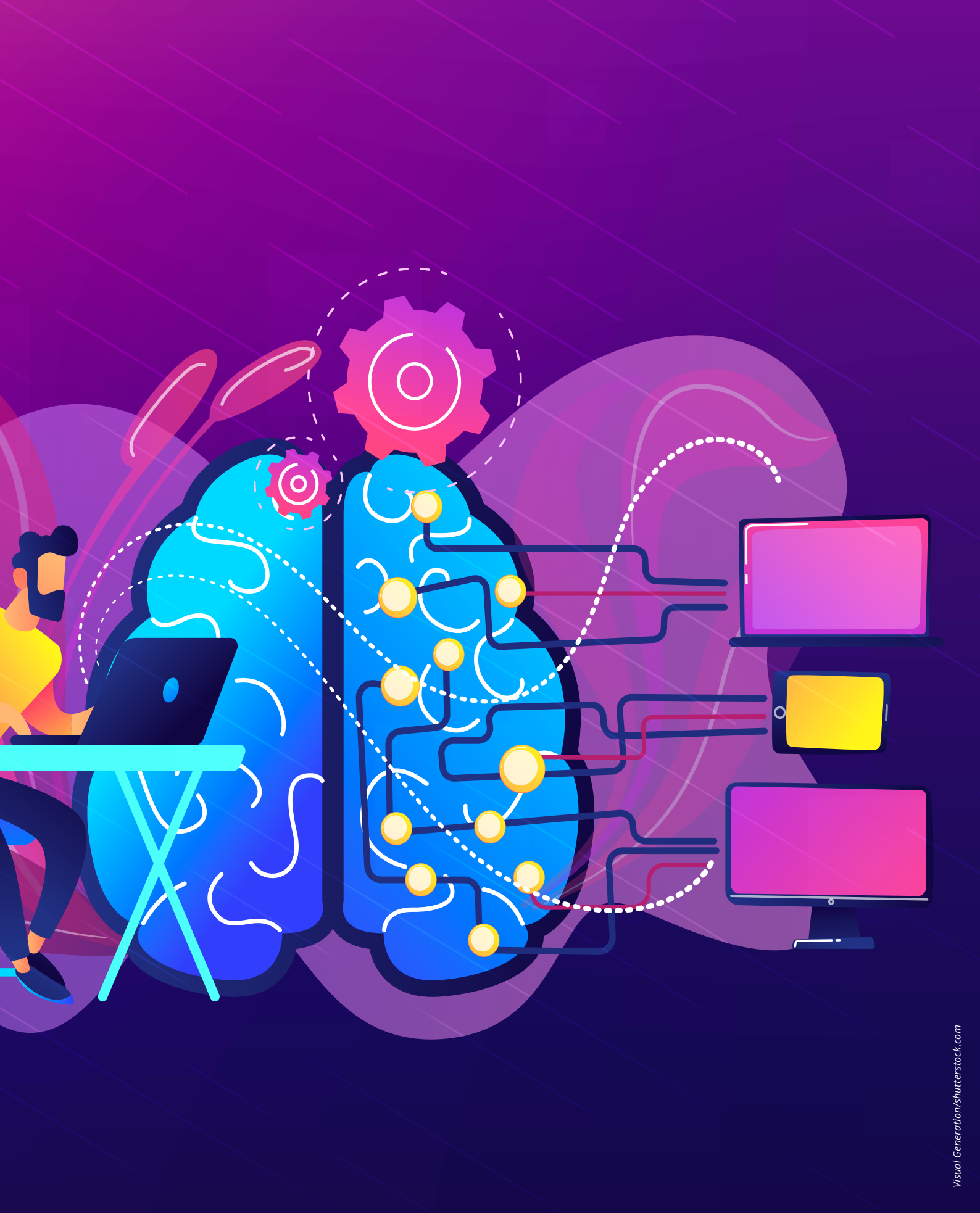
2020. gads iezīmē jaunas desmitgades sākumu, un vairāku iemeslu dēļ šis būs nozīmīgs gads Savienības tiesām.

2019. gadā Tiesā un Vispārējā tiesā tika iesniegts rekordliels lietu skaits. Tas dod vispārīgu priekšstatu par uzdevumu, kas gaida iestādi 2020. gadā: nodrošināt ražīguma pieaugumu, saglabājot esošo efektivitātes un kvalitātes līmeni. Šķiet apstiprināmie tendence lietu skaitam Savienības tiesās pieaugt no gada gadā. Mēs varam rēķināties arī ar turpmāku pieaugumu, it īpaši sakarā ar *Brexit* sekām, Eiropas Prokuratūras izveidošanu, ar bankām un finansēm saistītu tiesvedību skaita palielināšanos un iespējamām tiesvedībām vides jomā saistībā ar "Eiropas zaļā kursa" ieviešanas turpināšanu.

Lai sagatavotos šim pieaugumam, Tiesa jau ir pievērsusies modernu un efektīvu līdzekļu meklēšanai. Šajā sakarā iestādes nākotnes plānos būtisku vietu ieņems mākslīgā intelekta radītās iespējas, jo īpaši saistībā ar tā iespējamiem pielietojumiem juridiskās tulkošanas, juridisko pētījumu un judikatūras analīzes jomā.

Saskaņā ar regulu, ar kuru ir pieņemta Savienības tiesu struktūras reforma (Regula 2015/2422), 2020. gads būs arī tas, kurā Tiesa iesniegs ziņojumu par Vispārējās tiesas darbību Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai.

Google Play

Google play

YouTube

You Tube

in Polska | Linke

Lin

Twitter

oja a
ogle
oja li

REDPIXEL.PL Shutterstock.com

**PALIECIET
KOPĀ AR MUMS!**

Apmeklējiet Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūras meklēšanas portālu, izmantojot *Curia* vietni:

curia.europa.eu

Sekojiēt judikatūras un iestādes aktualitātēm:

- aplūkojot [paziņojumus preseī](http://curia.europa.eu/jcms/PressRelease): curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- abonējot Tiesas [RSS barotni](http://curia.europa.eu/jcms/RSS): curia.europa.eu/jcms/RSS
- sekojot iestādes [Twitter kontam](#): CourUEPresse vai eucourtpress
- sekojot [kontam LinkedIn](#)
- lejupielādējot [lietotni CVRIA](#) viedtālruniēm un planšētdatoriem

Lai uzzinātu vairāk par iestādes darbību:

- iepazīstieties ar [2019. gada ziņojuma](http://curia.europa.eu/jcms/AnnualReport) mājaslapu: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
  - gada apskats
  - Tiesas darbība
  - vadības ziņojums
- noskatieties [animācijas filmas YouTube](#)

Pieļuve iestādes dokumentiem:

- [vēsturiskajiem arhīviem](http://curia.europa.eu/jcms/archive): curia.europa.eu/jcms/archive
- [administratīvajiem dokumentiem](http://curia.europa.eu/jcms/documents): curia.europa.eu/jcms/documents

Apmeklējiet Eiropas Savienības Tiesas galveno mītni!

- Iestāde piedāvā interesentiem [apmeklējumu programmas](#), kas tiek īpaši pielāgotas katras grupas interesēm (tiesas sēdes apmeklējums, ekskursija ēku vai mākslas darbu apskatei gida pavadībā, mācību apmeklējumi): curia.europa.eu/jcms/visits
- Ēku [apmeklējot virtuāli](#), varat aplūkot ēku kompleksu no putna lidojuma un tajā iekļūt, pat neizejot no mājām: curia.europa.eu/visit360/

Lai saņemtu visu veidu informāciju par iestādi:

- rakstiet mums, izmantojot [saziņas veidlapu](http://curia.europa.eu/jcms/contact): curia.europa.eu/jcms/contact

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA

TIESA
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
Tālr. +352 4303-1

VISPĀRĒJĀ TIESA
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
Tālr. +352 4303-1

Tiesa tīmeklī: <http://www.curia.europa.eu>

Manuskripts pabeigts 2020. gada februārī.
Atsauce uz datiem 2019. gada 31. decembrī.

Ne iestāde, ne personas, kas rīkojas tās vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Tiesa
Saziņas direkcija
Publikāciju un elektronisko plašsaziņas
līdzekļu nodaļa

Fotoattēli: © Eiropas Savienība, 2019–2020

Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko Eiropas Savienībai nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekiem.

PRINT QD-AQ-20-001-LV-C ISBN 978-92-829-3291-9 ISSN 2467-1363 doi:10.2862/05321
PDF QD-AQ-20-001-LV-N ISBN 978-92-829-3289-6 ISSN 2467-1592 doi:10.2862/72110

EIROPAS SAVIENĪBAS
TIESA

Saziņas direkcija
Publikāciju un elektronisko plašsaziņas līdzekļu nodaļa

2020. gada maijs

